

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugos-
laviji 120 Din, za
inozemstvo 140 Din

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
malih oglasov po 150
in 2 D, večji oglas
nad 45 mm višine
po Din 2-30, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem g
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rekopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon št. 2030, upravnštva št. 2329

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inerafe, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Albanija - kraljevina

Ko je prišla nedavno Albanija v svet zaradi znane tiranske pogodbe z dopolnilno vojaško pogodbo, so nekateri evropski časnikarji, ki so dobri poznavalci albanskih razmer, predlagali, da se deželica postavi enostavno pod vladno Društva narodov. Utemeljitev je bila zelo enostavna. Albanija je dežela, ki je stoletja za ostalo Evropo; ki je revna po naravi in zmučena po usodi in ki je, če pride v protektoratsko razmerje s kako velesilo, enostavno njena igračka. Ta igračka pa lahko služi za zagrinjalo odra, na katerem sedi pravi gospodar, ko se začne pravi boj in tekma med tistima, ki je pred in za zagrinjalom. Tako vlogo igrajo redno male obmejne postojanke in novejša zgodovina Albanije je en sam tak slučaj. Zato eno splošno nadzorstvo — Društvo narodov. Pri vsem tem ima Albanija še to posebnost, da se sama itak ne more vladati, ker je borba med posameznimi rodovi prestrašna, medsebojno sovraštvo glavarjev preveliko, da bi bilo domače složno delo uspešno.

Ta Albanija je sedaj presenetila svet še s tem, da je postala kraljevina. Prestol, na katerega je sedel neposredno pred vojno nemški pruski častnik princ Wied, zaseda sedaj Mussolinijev eksponent, dosedanjí diktator Ahmed beg Zogu. Uradni albanski urad nam je sporočil, da se je vse prebivalstvo navdušeno pripravilo na to slovesno dejanje in da se mir ni nikjer motil. Stvar je jasna; zadnje volitve so prinesle diktatorju same vladne poslance. Opozicija je pa itak po ječah, v inozemstvu in na onem svetu... Ali se bo s tem dejanjem v položaju kaj spremenilo?

Dvomimo! Albanija je v vsakem oziru že leta sem odvisna od Italije. Njeno armado vodijo italijanski častniki; njeno gospodarstvo in izrabo uporabljajo italijanske lire; njen promet je v italijanskih rokah. Albanska vlada živi od italijanske milosti in njene mednarodne obveznosti opravlja italijanska diplomacija. V tem pogledu si nismo delali nikdar nikakih iluzij in si jih ne delamo ob trenutku, ko postaja diktator formalni kralj.

Notranje-politično enako ne pričakujemo sprememb. Od nekdanjega fevdalnega vladana ostane še naprej pri feudalizmu in tozadevno mora biti Albancu res vseeno, kako ime nosi tisti, ki ga vlada. Včasih je bil to sultan, včasih običajen predsednik ali princ in danes je to kralj. Ni dvoma, da se notranja uprava tudi pod kraljevino ne bo niti za las bistveno spremenila. Nastane vprašanje, kak zmisel naj ima potemtakem ta korak.

Zelo značilno sta odgovorila zapadni velesili. Po tem, koliko pozornosti posvečata Francija in Anglija novi kraljevini, koliko je bila njena diplomacija na delu, ko se je pripravil dedni prestol in so se objavljala uradna mnenja — po tem sodeč moremo brez nadaljnjega ugotoviti, da je vodstvo evropske zunanje politike in diplomacije izreklo na tem vprašanju svoj — desinteressement! Ne samo zaradi tega, ker so na obzorju veliki mednarodni trenutki, o katerih se bo še le razgovarjalo v Parizu, ampak tudi, ker so velike državne zveze — že obstoječe dejstvo. Ta velika linija pa koraka svoja lastna pota, male dogodke samo beleži in komaj občuti, kako se kaka albanska ustavna sprememba dotika robov njenega ogrinjala. Desinteressement!

Italija sama vidi v tem koraku nekam trdnješo zaslombo ob Adriji in italijanski dinastiji sami bo najbrže kraljevina Albanija milejša kot republika. Zopet pa je dvomno, ali se bo Ahmed beg Zogu mogel dalje držati kot kralj kakor pa kot navaden predsednik. Morda računajo njegovi italijanski prijatelji s tem, da bo novi kralj, ki je končno domačin, privlačnejša sila za tiste, ki sanjajo o Veliki Albaniji in vodijo, zlasti v naši državi iredentistično gibanje. To ni izključeno. Kakšen bo uspeh, je pa seveda veliko vprašanje.

Naša država je k spremembi albanske ustave pravilno naglasila, da je ustava notranja zadeva Albancev in naj si jo formulirajo Albanci kakor sami hočejo. Stališče splošne politike ostane tudi sedaj nespremenjeno. Albanija leži ob Adriji; z albanskimi gora se pride v južno-srbsko nižino. Albanija bo dala mir, dokler bo odločitev odvisna od njene volje. V interesu miru je delala naša diplomacija stalno na tem, da ostane Albanija svobodna. To stališče je tudi uradno poudarjal ob vsaki priliki naš zunanji minister dr. Marinkovič. In to stališče bomo zagovarjali še bolj nasproti Albaniji kot kraljevini kot preje Albaniji — republiki. Korak velesil v Sofiji pa uči, da je brezpogojen mir na Balkanu ne samo jugoslovanska, ampak evropska stvar in da je vsakdo, ki bi ga skušal motiti, vodstvu Evrope popolnoma nezaželen in nepotreben.

Vlada bo ščitila avtoriteto zakona

r Belgrad, 24. avg. (Tel. »Slov.«) Snočnja seja ministrskega sveta, po kateri je predsednik vlade g. dr. Korošec dal energično izjavo, je vzbudila živahno senzacijo in najrazličnejše komentarje. Vse časopisje prinaša na podlagi izjave g. predsednika vlade fantastične kombinacije o sklepih, ki naj bi se bili na snočnji vladni seji sprejeli. Te fantastične kombinacije gredo celo tako daleč, da se prinašajo najrazličnejše podrobnosti, ki naj bi bile predmet razprave. Predvsem vse časopisje poudarja, da je vlada sklenila storiti nekeke izredne ukrepe proti HSS oziroma KDK. Mi lahko ugotovimo, da so te kombinacije, od katerih prinašamo nekatere na drugem mestu, brez vsake podlage. Vlada stoji na stališču, da ne more nikomur dopustiti, da bi gazil obstoječe zakone. Vsak, naj bo »navaden« državljani ali političen voditelj ali karkoli že, je brezpogojno podvržen vsem zakonom. Med te obstoječe zakone je naravno treba šteti tudi zakon o zaščiti države. Dokler ni razveljavljen, je ravno tako zakon, kakor kak drug, in njega izvajanje ni nikak izreden ukrep. Na podlagi zakona o zaščiti države se vsak dan izrekajo sodbe proti vsem tistim, ki so se proti njemu pregrešili. Če so se nekateri pristaši KDK proti temu zakonu pregrešili, je seveda jasno, da se bo ta zakon tudi nasproti njim uporabil, kakor vsi ostali zakoni, ker se ne more dopustiti, da bi nekateri v naši državi uživali več svobode, kakor drugi. Ako mora odgovarjati po obstoječem zakonu za proti državi naperjene besede in čine n. pr. kakšen ročni delavec, se bo poklical na odgovor tudi javni politični delavec, ki je zakonu istotako podvržen, ako je zoper državo, njeno ustavo in obstoječe zakonito stanje in zakonite institucije roval, klical inozemstvo na vmešavanje v notranje zadeve lastne države ali ščuval k nepokorščini. To se bo vse zgodilo čisto rednim potom kakor se postopa tudi proti vsakemu drugemu krivcu. Noben izreden ukrep se ne bo storil, marveč samo natančno izvrševanje vseh obstoječih zakonov proti vsem in vsakemu, ker to zahteva načelo enakopravnosti vseh državljanov. Vsi državljani v naši državi so pred zakoni enaki. Nihče nima posebnih pravic niti posebnih dolžnosti in tudi KDK niti katerikoli njen član si jih ne sme lastiti. Kakor nima takih priprav noben član vladajočih strank, tako se ne bodo taki privilegiji dopuščali kakšnemu samostojnomodokratskemu ali radičevskemu in federalističnemu pristašu. Nihče se nima pravice pritoževati ali vznemirjati, če sam s svojimi besedami in dejanji priključuje nase zakon, ki se pred kakim politikom iz opozicije ravno tako malo ustavi kakor pred kakšnim skromnim meščanom. Zato je vpitje KDK tiska o nekakih »obznanah proti hrvatskemu narodu« gola demagogija. Vlada dr. Korošec se ne obrača niti proti poštem, zakone spoštuječim državljanom niti proti kakšnemu narodu, ker dela po svojem programu na sporazumu, pomirjenju in soglasju, pač pa bo ščitila avtoriteto zakona napram vsakemu, ki bi se ga drznil kršiti.

Vsak bo odgovarjal po zakonu

r Belgrad, 24. avg. (Tel. »Slov.«) Med drugim časopisom poroča »Pravda« o snočnji seji sledeče ugotovitve, ki naj bi služile kot podlaga za preiskavo proti prvakom KDK: Tako poroča »Pravda«, da se je ugotovilo, da je Maček kot vodja HSS in prvi predsednik KDK proglasil borbo v smeri ustanovitve posebne države. On se ni ustavil samo na tem, da se ustanovi samostojna Hrvatska, marveč je zahteval razdelitev današnje države na njene zgodovinske celote. S tem da je Maček izvršil delikt iz splošnega oddelka kazenskega zakonika in zakona o zaščiti države. Ker so se vse prejšnje države (Srbija in Crna gora) odrekle svojim posebnim individualnostim in stopile v sklop naše države, takoj zakonito ustanovljene in priznane tako od znotraj kakor zunaj. Maček je v svoji izjavi v inozemstvu vztrajal, zahtevajoč odcepitev treh ali štirih delov. Ker v tem oziru niso znani sklepi KDK, marveč samo Mačkove izjave, je storil

kaznivo dejanje samo on in naj samo on odgovarja.

Ravno tako poročajo »Novosti« o večerajšnji seji in na podlagi izjave predsednika delajo približno iste kombinacije, kakor »Pravda« s spremembo, da tudi govorijo o republikanskem pokretu KDK ter pravijo, da vsi poslanci četverne koalicije odobravajo vladno stališče.

Tudi »Politika« in »Vreme« prinašata razne verzije o postopanju.

Zagrebski »Juturni list« prinaša verzijo, da je vlada prepovedala poslancem KDK prestop preko meje naše države. S tem hoče vlada preprečiti akcijo v inozemstvu.

Nasproti vsem tem vestem belgrajskega in zagrebskega časopisja vztrajamo na svoji trditvi, da ni govora o nobenih izrednih ukrepih, marveč da gre samo za to, da odgovarja za kazniva dejanja vsak državljan, če se pregreši proti obstoječim zakonom.

Državno skupnost vendar prizna tudi dr. Krnjevič

v Berlin, 24. avg. (Tel. »Slov.«) Desničarski listi objavljajo izjavo generalnega tajnika HSS dr. Krnjeviča, ki je o namenu svojega bivanja v Berlinu izjavil: za svojo nalogo smatram, da svetovno javnost poučim o tem: 1. da pripadniki belgrajškega okrnjenega parlamenta nimajo moralne pravice na konferenci, kakor je medparlamentarna unija, govori o sporazumu in bratstvu narodov, v čegar vodilnih strankah ni bil samo organiziran atentat na Stefana Radiča, temveč v njem sedita tudi še dva moža, o katerih je dokazano, da sta zločin v skupščini z drugimi pripravljala; 2. da belgrajski okrnjeni parlament nima pravice, za-

stopati hrvatskega naroda; 3. vidim svojo nalogo v tem, da izjavim, da se bo Radičeva politika nadaljevala z vso odločnostjo; 4. želim svetovni javnosti pojasniti prave vzroke atentata na Stefana Radiča. Dalje je izjavil: Naš cilj je ostal isti. Stremimo po možnosti popolnega narodnega, kulturnega in gospodarskega razvoja hrvatskega naroda. Nadejamo se, da bomo ta cilj mogli doseči v mejah državne skupnosti, v kateri živimo. Ves hrvatski narod je edin v stremljenju, da doseže ta cilj na podlagi svobodne Hrvatske ob strani svobodne Srbije.

Iz vladnih krogov nam je bila ob vesti, da se bo Albanija proglasila za kraljevino, dana sledeča izjava: V zagrebskem časopisju se s posebno veselo tendenco napada državna zunanja politika in se stalno obravnavajo državni problemi in meddržavniški odnosi na zelo nerazumljiv način. O vprašanju našega razmerja do Italije se širijo zelo neresnični glasovi, dasiravno je sedaj naše razmerje z Italijo normalizirano in gre v tem toku naprej. Incident v Dalmaciji je končan. Zeleli bi samo to, da bi naša država v bodoče ne delala druge zunanje politike, če že sama vlada toliko truda vlogo, da uredi razmerje do vseh sosednih držav. Istotako se v gotovem časopisju širijo lažnjive vesti ob proglasitvi Ahmed beg Zoga za kralja Albanije in izmišljajo neke čudo fantastične podrobnosti in zelo sumljivo je, iz katerega vira to časopisje take

neresnice naši javnosti servira. Naša vlada uradno ni obveščena o proglasitvi za kralja. Niso obveščene niti ostale države. Ta akt bi imel slediti naknadno. Naše zadržanje ni drugačno kakor zadržanje drugih držav. Vse države so na stališču, da je vprašanje oblike in uprave kraljevine notranja zadeva vsake države in se v to nihče ne vmešava. Mi kot sosed, ki smo dovolj dokazali, da proti neodvisnosti in samostojnosti Albanije ničesar nimamo, nimamo razloga motiti učvrstitve njenega obstoja. Albaniji želimo napredka. Proglasitev Albanije za kraljevino ni poseben akt, ki naj bi bil odvisen od kogarkoli izven Albanije in ne pomeni niti uspeha niti neuspeha, marveč razvoj te mlade države h končnoveljavi obliki, ki naj jamči njeno neodvisnost, ki naj ustvari predpogoje za kulturni in gospodarski napredek Albanije.

Ahmed beg Zogu, kralj Albanije.

Danes bo Ahmed Zogu kralj

v Milan, 24. avg. (Tel. »Slov.«) Ahmed beg Zogu je večeraj sklical ministrski svet, v katerem so se določile podrobnosti o otvoritveni seji narodne skupščine, na kateri ga bodo oklicali za kralja. Jutri zjutraj ob 7.30 bo 21 topovskih strelav naznanilo zgodovinski dan. Narodna skupščina, na katero bodo prišli poslanci v fraku in z odlikovanji, se bo začela ob 9.30 in takoj prečitala poslanica Ahmed beg Zogua, v katerem bo kot temelj svoje politike poudarjal brezpogojno spoštovanje obstoječih pogodb, da želi dobro razumevanje z vsemi sosedi, modern ustroj države in uspešno napredovanje poljedelstva in industrije. Smatra se, da bo po izklicanju monarhije vladal s kabinetom brez ministrskega predsednika in da bo ostala v kabinetu večina sedanjih ministrov. Takoj po izklicanju za kralja bo Ahmed beg Zogu pred narodno skupščino in pred najvišjimi dostojanstveniki katoliške, pravoslavne in muslimanske hierarhije slovesno prisegel. — Tudi v Skadru so se vršile manifestacije za monarhijo. Tam sta govorila poslanca Bulimti in Mioda, s čimer naj se dokaže, da se tudi katoliško prebivalstvo Albanije udeležuje »kraljevanja«, dasi je Ahmed beg Zogu mohamedanec. Italijanska vlada pozdravlja bodoče dogodke v Albaniji in pričakuje, da bo monarhistična vladavina trajno utrdila politični režim Ahmed beg Zogua, ki ga Italija v vsakem pogledu podpira.

Dr. Krnjevič sme k sejam

v Berlin, 24. avg. (Tel. »Slov.«) O stališču, ki ga je izvršni odbor medparlamentarne zveze zavzel danes glede pritožbe hrvatskih poslancev, se poroča, da je izvršilni odbor belgrajskim poslancem priznal pravico, nastopati v imenu onih strank, katere so jih delegirale. Dr. Krnjeviču se je pa dovolilo, da se kot delegat HSS udeležuje sej.

Zagrebsko časopisje si pomaga z mistifikacijami

é Zagreb, 24. avg. (Tel. »Slov.«) Danes se komentirajo v glavnem dogodki v Berlinu. Za te dogodke vlada največje zanimanje ter se celo precejne važnost medparlamentarne unije. Radi tega zavzemajo zagrebski listi nerazumljivo stališče. Vsi večerni listi opisujejo dogodke v Berlinu popolnoma napačno in se lahko smatra to kot očitna mistifikacija javnosti.

Radio-Ljubljana ne oddaja v soboto in nedeljo. — V ponedeljek poskusna oddaja ob sedmih zvečer.

X. Zagrebski sejem

obči mednarodni veliki vzorčni sejem
25. VIII. — 3. IX. 1928

Razstava narodnih del

25. VIII. — 10. IX. 1928

Razstava in sejem za živino

1. — 3. IX. 1928

Zadružni dnevi in poskusno oranje

1. in 2. IX. 1928

Na železnica in parobrodih 50% tni popust za posetnike, razstavljalce in razstavljeno blago. Potne legitimacije zagrebskega sejma, ki veljajo za znižano ceno pri vožnji, se dobivajo v vseh potovalnih pisarnah, pri vseh podružnicah Prve Hrvatske Štedionice in pri ostalih denarnih zavodih v vseh večjih krajih.

Učiteljska imenovanja in napredovanja

r Belgrad, 24. avg. (Tel. »Slov.«) Postavljeno so za učitelje na meščanskih šolah sledeči absolventi višjih pedagoških šol v Zagrebu in Belgradu:

a) Ljubljanska oblast: Na mešč. šoli v Brezicah Marija Čuk, Ivo Pucelj, Marija Šmid; na mešč. šoli na Jesenicah: Drago Puhra, Jožica Erbežnik; na mešč. šoli v Krškem Alfonz Gorup; na I. deški mešč. šoli v Ljubljani Milena Pehani; na II. deški mešč. šoli v Ljubljani Henr. Korenc; na m. š. v Lichtenurnu Viktorija Brandsteter, Cecilija Volk; na mešč. šoli v Ribnici Iva Ukmar; na m. š. v Trbovljah Edgar Vončina; na m. š. v Trzinu Ema Miklavčič, Ciril Kopitar, Ivan Zelezov, Marija Zelezov-Kokalj.

b) Mariborska oblast: Na m. š. v Dolenji Lendavi: Simon Dobrila, Alojzija Kacbeček, Filip Večko; na dekl. š. v Celju Metka Brandsteter; na m. š. v Ljutomeru Josip Stancar, Vida Pogačnik; na m. š. v Ormožu Stane Praprotnik; na m. š. v Slov. Bistrici Ljubomir Gorup; na m. š. v St. Lenartu v Slov. gorah Marija Tičar, Lucijan Janež, Francišek Vajd; na m. š. v Slovenjgradcu Alfred Kos; na m. š. v Šoštanju Frida Chavatal; na m. š. v Vojniku Danica Golinshek.

Absolventi višje pedagoške šole se v lastnem interesu opozarjajo, da pošljejo svoje poštne naslove tistemu prosvetnemu oddelku velikega županstva, kamor po tej razvrstitvi spadajo, da jim ta dostavi dekrete. Vsem tistim absolventom, ki še dosedaj niso vložili prošnje za razvrstitev, in tistim, ki se jim ne bodo dostavili dekreti, se bodo službeni prejemki ustavili.

Stalnost pri državni službi je priznana sledečim učiteljem ljubljanske in mariborske oblasti:

Marija Gorišek v Malincih pri Dolenji Lendavi, Marija Trtnik v Cerkljah pri Kranju, Toma Padnar, učitelj v Osilnici pri Kočevju, Marija Umnik v Sodražici pri Kočevju, Marija Ozvald v Krki pri Litiji, Ana Prestor v Vačah pri Litiji.

Marija Baumgartner, učiteljica v Plaškem je premeščena na II. dekl. mešč. š. v Mariboru. Rada Lukan, strokovna učiteljica v Krškem, je premeščena na mešč. šolo v Trbovljah. Marija Lahajner je premeščena na II. deško m. š. v Ljubljani.

Napredovali so sledeči učitelji v ljubljanski in mariborski oblasti:

V 3. skupini II. kategorije: Mara Schiffrer-Dietz, učiteljica v Zidanem mostu, Vekoslav Roje, učitelj na Raketu, Nikolaj Prestor v Mošnjah pri Radovljici. V 4. skupini II. kategorije: Franja Hlebec v Vučji gomili pri Murski Soboti, Vilbald Beloglavec v Pertoči, Alfred Janko v Srednji vasi pri Radovljici, Marija Čekada v Žiteški vasi pri Mariboru, Milan Stravos v Gornji Lendavi, Hima Aleksander v Dobrovniku pri Dolenji Lendavi je premeščen v Štore pri Celju.

V predsedstvu vlade

r Belgrad, 24. avg. (Tel. »Slov.«) Predsednik vlade g. dr. Korošec je v teku današnjega dne sprejel ministre v posameznih razgovorih o resornih zadevah. Nadalje se je posebno opazila konferenca demokratskih prvakov pod vodstvom Ljube Davidoviča. Za jutri se pričakuje prihod zunanjega ministra Marinkoviča, ministra za trgovino Spahar ter kmetijskega ministra Andriča, ki so bili v pokrajini.

Premestitve v diplomaciji

r Belgrad, 24. avg. (Tel. »Slov.«) Zunanji minister je podpisal ukaze, s katerimi se postavljajo: vicekonzul v Bukareštu Vlada Franclovič za tajnika ministrstva, dr. Zorislav Dragutinovič je iz tiskovnega oddelka premeščen za tajnika poslanstva v Buenos Aires, vicekonzul v Marseillu Jovanovič za tajnika poslanstva v Atenah, tajnik poslanstva v Atenah Gjorgje Gjurič za tajnika v Pragi, ataše pri konzulatu v Pragi Amer za atašea poslanstva v Pragi, tajnik v ministrstvu Gjorgjevič za tajnika poslanstva v Carigradu, tajnik ministrstva Dušan Pečanac za vicekonzula v Bukareštu.

KDK si bo sestavila program

č Zagreb, 24. avg. (Tel. »Slov.«) V četrtek bo v Zagrebu seja poslovnega odbora KDK. Na tej seji bodo volili akcijski odbor, ki bo imel izdelati program KDK. Na tej seji bodo prisotni člani vodstva. Nato bo seja izvršnega odbora v Splitu, kjer bodo program odobrili. Toda v Zagrebu se težko veruje v to, da bi pri danes vladajočih razlikah v mišljenju bilo mogoče, sestaviti enoten program KDK, ki je sestavljena iz tako različnih elementov.

Dunajska vremenska napoved. Bolj oblačno, topleje, na zahodu morda tudi že dež.

Novosadska vremenska napoved. Tiho, vedro in lepo. V severnih krajih nekoliko oblačno. Dežja ne bo. Temperatura, ki sedaj varira med 16 in 28 se bo zvišala.

Tržaška vremenska napoved. Ozračje mirno. Nebo spremenljivo. Temperatura 19 do 27. Morje mirno.

Kellog došel v Pariz

v Pariz, 24. avg. (Tel. »Slov.«) Državni tajnik Kellog s soprogo in kanadski ministri predsednik Mackensieking sta ob 7 zjutraj došla v Le Havre, kjer sta ju pozdravila prefekt departementa in mestni župan. Kellogu je bil izročen zlat peresnik, Mackensiekingu pa spominska plaketa. Oba sta takoj potovala dalje v Pariz, kamor sta prišla ob 10 in so jih sprejeli ameriški in kanadski poslani, zastopnik francoske vlade in tamonjne državne in mestne oblasti. Med vožnjo v ameriško poslanstvo je občinstvo živahno pozdravljalo Kelloga.

Tudi Rusija bo povabljen

v Newyork, 24. avg. (Tel. »Slov.«) »Times« dopisnik poroča o vožnji Kelloga, da so se med vožnjo brezlično razgovarjali med Washingtonom in parnikom, kako naj se uredi postopanja glede pristopa onih držav k Kellogovemu paktu, ki se ne bodo udeležile podpisa. V nasprotju s prejšnjim naziranjem, da naj druge države pristopijo še le potem, ko bo pogodba po originalnih signatarjih ratificirana, se je dogovorilo, da se bo po oficijelnem podpisu predložila pogodba onim državam, s katerimi je Amerika v zvezah, z vabilom, da pristopijo h pogodbi. Rusijo pa bo povabila Francija.

Kellog noče v London.

v London, 24. avg. (Tel. »Slov.«) Ko je parnik, s katerim se je peljal Kellog, pristal

v pristanišču Clyn, so ga tam pozdravili zastopniki mesta. Kellog je v odgovoru izjavil, da potuje samo k podpisu pakta v Evropo in Pariz. Ko se bo vračal v Ameriko, bo opravi obljubljeni obisk v Dublinu, da pa je njegov čas za obisk Londona prekratek. O angleško-francoskem mornariškem dogovoru je odklonil vsako izjavo.

Müller mesto Stresemanna

v Berlin, 24. avg. (Tel. »Slov.«) Danes popoldne je ministrski svet sklenil, da državni kancler Müller prevzame vodstvo nemške delegacije v Zenevi, ki odpotuje že v ponedeljek. Müller pa bo šel v Zenevo še le po seji Sveta Društva narodov. Zunanji minister dr. Stresemann potuje jutri v Pariz in bo takoj, ko se vrne, nastopil svoj dopust. Zastopal ga bo državni kancler Müller.

Užaljena Španija.

Madrid, 24. avg. (Tel. »Slov.«) Španija se radi tega, ker ni bila povabljen k podpisu Kellogove pogodbe, čuti zelo užaljeno in očita ameriški vladi pomanjkanje takta. Ameriška vlada je odgovorila, da ji je bilo nemogoče Španijo uvrstiti med velesile in le na te je izdala povabilo za podpis pogodbe. Vlada izraža upanje, da bo mogla Španija pogodbo podpisati takoj, ko bodo končane svečanosti. Baje se je španska vlada z odgovorom zadovoljila.

Porenje se še ne izprazni

v Pariz, 24. avg. (Tel. »Slov.«) Včerajšnja seja ministrskega sveta je trajala več kot tri ure. Razpravljali so o vseh tekočih vprašanjih, ki se bodo o priliki Kellogovega prihoda obravnavala v Parizu in nato v Zenevi. Odobril se je program slovesnosti na dan 27. avgusta. Briand je poročal o zunanjepolitičnem položaju in govoril kake pol ure. Glede izpraznitve Porenja se je omejil na izjavo, da čuti tem manj povoda izogniti se razgovoru z nemškim zun. ministrom, kot je na nemški strani ležeče, da stavi francoski vladi natančno določene predloge. Za svoje razgovore s Stresemannom Briand ni zahteval nikakih pooblastil. Zedinili so se na to, da bo Briand na prihodnji seji podal natančen referat. Briand je bil pooblaščen, da obvesti Kelloga o francosko-angleškem mornariškem sporazumu. Uradna »Agence Havas« pravi, da bo na pariškem sestanku prišel v ospredje razgovor o vseh vprašanjih, ki se bodo na bližnjem zasedanju obravnavala. Glede izpraznitve Porenja je ministrski svet bil mnenja, da smatra tak razgovor za nevršeč, ker je Chamberlain bolan in ker bi se morale velesile popreje točno sporazumeti, kako naj se predčasno izprazniti izvrši. Nemčija je itak sama izjavila, da bi bila pripravljena do gotovih predlogov, da doseže predčasno izpraznitev. Dosedaj pa Nemčija takih predlogov nikdar ni stavila.

v Pariz, 24. avg. (Tel. »Slov.«) Dodatna

poročila pariških listov o včerajšnjem ministrskem svetu javljajo, da je Briand izjavil, da je pri njegovih razgovorih z dr. Stresemannom šlo samo za neobvezno izmenjavo misli, pri katerem je pričakoval od nemškega zunanjega ministra predloge za izpraznitev Porenja in za nemške protidajave. Za ta pogajanja ni od ministrskega sveta niti zahteval niti dobil nobenega pooblastila. Poincare je tekom razgovora ponovno zastopal stališče, da se vprašanje izpraznitve Porenja ne sme ločiti od problema medzvezniških dolgov in končne določitve nemških reparacijskih obveznosti. Ta intervencija Poincareja dobiva poseben pomen s tem, da bo v glavnem Poincare sam vodil pogajanja, ki jih želi Stresemann o izpraznitvi Porenja. To sledi tudi iz dispozicij, po katerih bo Stresemann, ki pride v Pariz v nedeljo popoldne ob 3., še isti dan bo imel razgovor z Briandom, v ponedeljek pa že s Poincarejem. V poučenih krogih se smatra, da bo Poincare porabil priliko, da si bo za končni dogovor med Parizom in Berlinom zagotovil vodstvo, po katerem je v prejšnjih pogajanjih stremel za tem. Nekateri politiki in listi celo smatrajo, da je v tem aranžmanu videti taktičen maneuver Brianda, ki je vesel, da bo mogel odgovornost za umaknitev zavezniških čet, ki po njegovem pričanju ne more biti več daleč, preveliti na ministrskega predsednika.

Za mir med narodi in državami

v Berlin, 24. avg. (Tel. »Slov.«) Nemška vlada je včeraj priredila članom medparlamentarne unije banket, katerega so se udeležili državni kancler Müller s člani kabineta in diplomatski kor. Namesto obolelega dr. Stresemanna je imel državni tajnik Schubert velik govor na banketu, v katerem je naglašal pomen unije za diplomacijo in za zunanjo politiko. Govoril je o predstojećem podpisu Kellogove pogodbe, ki ustvarja novo podlago za trajno varnost svetovnega miru. Unija je poklicana, da služi kot podlaga za uradno skupno delovanje držav, ki je vteleseno v Društvu narodov. Narodno in mednarodno delo bi moralo vedno hoditi skupno. Namestnik predsednika medparlamentarne sveta češki senator Brabec je imel zahvalni govor, v katerem je izjavil, da je nepobiten napredek mirovne misli, ki je najožje spojen z gospodarskimi, razsodišnimi in varnostnimi problemi, da se ta jubilejna konferenca unije vrši ravno v glavnem mestu Nemčije. Unija noče nobene vojne in odklanja nasilna dejanja med državami, v prepričanju, da sila ne more pravično rešiti mednarodnih sporov. Unija je poklicana, da bodi posebno podlaga za široko ureditev mednarodnega sistema pogodb.

v Berlin, 24. avg. (Tel. »Slov.«) Medparlamentarna unija je danes nadaljevala raz-

Poljska se ne poga za več

v Varšava, 24. avg. (Tel. »Slov.«) Poljska ne bo več odgovorila na zadnjo litvansko noto, ker se nadaljevanje razgovorov ne smatra za plodonosno. Vladni listi zahtevajo, da naj Društvo narodov sedaj poskrbi, da se res izvede zadnji sklep Sveta Društva narodov, da pride do sporazuma med obema državama.

Pilsudski pri kraljici-vdovi

v Bukarešt, 24. avg. (Tel. »Slov.«) Maršala Pilsudskega, ki je v Romuniji gost dr. Skubiel-

skega, je danes romunska kraljica-vdova povabila na kosilo. Sele zvečer se bo vrnil k svojemu gostitelju. Te dni se bo vršil važen juridičen in političen razgovor v Sinaji, katerega se bo razen Pilsudskega udeležil tudi namestnik zunanjega ministra Argetoianu.

Nemško-romunska pogajanja razbita. Oficielni »Vitorul« demantira vesti, da so nemško-romunska pogajanja v Berlinu zastala. Temu nasproti pa izjavljata »Adeverul« in »Lupta«, da se pogajanja vlečejo zelo počasi.

Bogoljubov zmagal

v Kissingen, 24. avg. (Tel. »Slov.«) Izid šahovskega turnirja je bil odvisen od partije Bogoljubov-Euwe, ki je končala remis. Tudi indijska partija Reti-Capablanca je končala remis. V ostrem boju je Rubinstein premagal Marschalla. Yates je zmagal nad Misesom, Niemcovič pa nad Spielmannom. Partije Tartakover-Taras je po dolgem boju ostala remis. Končni uspeh turnirja je sledeči: Prvo darilo Bogoljubov z 8 točkami, drugo Capablanca s 7, tretje in četrto darilo si delita Euwe in Rubinstein s 6 in pol točkami, peto darilo Niemcovič s 6, šesto darilo Reti s 5 in pol, Marshall, Tartakover in Yates so imeli 5 točk, Spielmann 4 in pol, Taras 4 in Mises 3.

Svedski leta'ci rešeni

v Kodanj, 24. avg. (Tel. »Slov.«) Švedska prekoceanska letalca sta radi hudega severozahodnega vetra zašla za 400 km severozahodno od predvidenega kraja Sönderström fjorda (67 stopinj severne širine), kjer bi imela pristati. V nedeljo jih je namreč opazila naselbina v Fiskenasetu (63 stopinj severne širine). — Domneva se, da sta pristala 100 km južno od Fiskenaseta. Upanje je, da bosta kmalu dosegla sosedno naselbino Frederikshaab.

Slovenci v Italiji

Nova »kultura« objema deželo.

»Zavest, da gre poletje že proti koncu, prinaša nekoliko melanholije, pa kljub temu je tu tako prijetno! Dsralsišče je izpremenjeno v veličansko dvorano, ki je domišljavo opremljena in razsvetljena. Na sredi se dviga indijska pagoda, v kateri je skrita godba fašistovske legije »Ugo dal Fiume«. Prvi udarci vesele poskočnice privabijo prve parčke: vrsti se ples za plesom brez odmora. V kratkem času se na dsralsišču v resnici drsajo, toda drugače kakor na ledu; drsajo se ob zvokih usvajajočega tango in po udarcih charlestona in veselje narašča, narašča. Gošče kar naskočijo mize in veliki solnčniki privabijo zaljublence in cele družine, ki se vdajo sladkemu počitku. Treba je reči, da je »festa« (veselica) objela vse in so razpoloženi za šalo, smeh in petje. — To je bila nedeljska »poljska veselica« na Opčinah, kakor jo opisujejo fašistovski listi. Prej še kolesarska dirka in tombola, potem umetni ognji. Veselico je organiziral openski fašjo. Osem dni poprej so fašisti z enakimi »festami« razveselili Senožece. Tudi tam se je »vse smejalo in plesalo pozno v noč. Prihodnjo nedeljo se festa nadaljuje v Sezani. Dobiček je namenjen Balilli. — Včasih se doda programu še kos umazane komedije, kar se je zgodilo nedavno v neki vasi na Vipavskem in sicer v prisotnosti šolskih otrok. Nastopajo seveda igralci iz mesta. Potem zapojejo še »Male Italijanke« (šolske deklice, vpisane v Balillo). Po končani »festi« romajo v Rim vdanostne brzojavke fašistovskih voditeljev, seveda v imenu slovenskega ljudstva, »ki se navdušeno odlepa matere Italije, ki ga je osrečila s svojimi čistočnimi kulturami«. — Slovenskega ljudstva take prireditve ne morejo navdušiti. Kako radovedno ženske se priklade do ograje, razbrzdano dekle močda zaide v družbo, a globlje te »feste« ne prodrejo. Ne samo trenutna pobitost radi suše in skrbi za bodočnost, tudi ne instinktivna odvrtnost proti ljudem, ki jih redi kmet s svojimi žulji, da ga potem strahujejo, odbijajo kmeta od teh prireditve. To je konflikt dveh različnih duševnosti. Slovenski kmet, vaje globoke srčne kulture, ki se mu jo prinašala izobraževalna družstva, ne more prenesti teh bombastičnih prireditev, organiziranih v južnoitalijskem slogu, ki jih je sama zunanost in dišijo po »panem et circenses«. Zaliobog pa ne moremo reči, da bi od te strani ne grozila našemu ljudstvu v Italiji nikakoli nevarnost. Saj se s takimi sistematično organiziranimi »festami« ubija morala v ljudstvu. Nevarnost je tem večja, ker ni mogoče postaviti proti tem norostim nikake protiakcije niti ne v izobraževalnih društvi, ki so že eno leto razpuščena, niti ne v cerkvi, ker fašizem že strogo nadzira tudi cerkev in je pomanjkanje duhovščine veliko.

Strasne nesreče z vojaškim strelivom. Ne mlne teden, da ne bi preostanki vojnega streliva zahtevali kako žrtve na Goriškem. Prejšnji teden sta bila težko ranjena dva dečka iz Vrtojbe, v petek je granata na Bajčicah sv. Duha raztrgala kar dva otroke. Sedemletni deček Ivan Bucik se je na dvorišču igral z nerazpočeno granato. Slednjaj je prišel razbijati po njej z velikim kamnom. Granata se je razpočila in ubila otroka na mestu. V istem hipu se je prikazala na dvorišču sosedova štiriletna Erminija Pertot z lončkom v rokah; zajemala je iz njega kosilce. Granata je ubila tudi dekle. Takih strasnih nesreč, ki kar sojejo smrt in pohabljenje po Goriškem, noče biti konec. In že deset let je minilo, odkar je vojna končala. Italijanska vlada je pobiranje vojnega streliva izročila zasebnim podjetjem. Ta so pobirala material tam, kjer je bil lažje dostopen, tako je kazal »kšeft«. Drugod pa leži še vedno strelivo, za katerega se nihče ne zmeni.

Na Liparske otoke? Izmed 15 Slovencev, ki so bili aretirani po umoru fašista Cečkenika v Skočjanu, sedijo v tržških zapirih še: dr. Josip Dekleva, odvečniški koncipient v Trstu, dr. Dorče Sardoč, zobozdravnik v Trstu, Roman Pahor, dijak na visoki trgovski šoli v Trstu, Drago Segu, lekarinar v Sezani in kmet Križmančič iz Hrpelju. Drugi so bili izpuščeni po zaslišanju od strani preiskovalnega sodnika. Prebili so v jeti okoli štirinajst dni. Vsi aretiranci, izpuščeni kakor pridržani v zaporu, so z lahkoto dokazali svojo alibi in proti njim ni niti najmanjše obtežilne okolščine. Radi tega je nerazumljivo, zakaj se ne izpustijo vsi iz ječe. Siro se glas, da namerava tržaška prefektura konfinirati nekatere izmed aretirancev na Liparske otoke. Proti njim ne more nastopiti z nikakoli konkretno obtožbo, a za konfinacijo zadostuje pač splošna motivacija »radi protitalijanske propagande«. Oblastva hočejo nekaj ukreniti, da ustrežejo fašistovskim glavarjem, ki zahtevajo po lokalnih fašistovskih listih energičnih ukrepov. S tem si hočejo državni oblastniki kriti hrbet pred vsem pred Rimom. Kot žrtve so bili izbrani ljudje, ki so imeli za časa svobodnega društvenega življenja na Krasu kako predavanje o jetiki ali južarskih pravicah. Ni mogoče reči, da se oblastva ne zavedajo, kako težko riperkusijo bodo izvali ti »energični ukrepi« proti nedolžnim Slovincem, ki so vsi kmečki sinovi, na deželi, k se nahajajo radi strasne gospodarske bede naravnost v obupnem stanju, in pa tudi izven Primorske. Toda zdi se, da se prefekti ne čutijo dovolj močne, da bi se postavili po robu fašistovskim glavarjem, ki so resnični gospodarji dežele.

Kaj je novega

KOLENDAR.

Sobota, 25. avgusta. Ljudevit, Julijan. — Solnce vzhaja ob 5.18 in zaide ob 6.46.

ZGODOVINSKI DNEVI.

25. avgusta: 1776. je umrl angleški filozof David Hume. — 1914. je Avstrija napovedala vojno Japonski. — 1774. se je rodil nemški pesnik G. v. Herder. — 1856. je umrl mediciner Ch. W. Hufeland. — 1840. je umrl pisatelj K. Immermann. — 1900. je umrl filozof Fried. Nietzsche. — 1849. je umrl Ivan Mažgon, ki je v Ljubljani predaval o državljan-skem pravu.

...

★ Z belimi zastavami miru in ljubezni so pred desetimi leti prihajale čete italijanske vojske v primorske kraje, in s slovenskimi lepaki in letaki, s katerimi niso obetali samo varstvo in zaščito vseh naših narodnih pravic, ampak še znatno njihovo razširjenje! Nihče se ne bo dotikal vaših dosedanjih narodnih pridobitev, število vaših narodnih šol se bo še pomnožilo, svobodni boste, popolnoma svobodni in v vseh svojih narodnih, političnih, kulturnih in gospodarskih stvareh, popolnoma svobodni v izpolnjevanju narodnosti in vere. Italija, prva braniteljica in nositeljica svobode, prihaja k vam kot vaša prijateljica, vaša odrešiteljica, ki vas osvobojuje tujega jarma! Tako in podobno so se glasila prva sporočila tiste Italije našemu narodu na Primorskem. Toda v kratkih desetih letih se je izpremenil ta, lahko rečemo, najpomembnejši del naše domovine v veliko in težko ječo za ves naš tamošnji narod, ki naj bi ne imel iz nje izhoda drugam, ko edino le v svojo narodno smrt. Mi, ves ostali del našega naroda, pa naj bi mirno gledali, kako fašistični nasilniki kakor v zasmeh svoji toliko hvalisani dvatisočletni kulturi in civilizaciji uničujejo vse, kar si je naš narod v dolgih, dolgih letih težkih bojov s svojimi tlačitelji pridobil duševnih in gmotnih dobrin, kako segajo že po samem njegovem življenju! Ne! Sramota, večna sramota bi bila za nas, če bi ne storili vsega, kar je v naših močeh, da olajšamo našim zatiranim bratom njihov nas vse žalostni položaj. Zato bosta dneva 8. in 9. september, dan Malega Šmarna in nedelja za njim, ki sta določena za splošno narodno manifestacijo v prid našim rojakom pod tujim jarmom, brez dvoma, dvignila ves naš narod njim na pomoč. Kakor se nam poroča, je izjavilo že lepo število narodnih organizacij in društev brez razlike strank, da bodo sodelovale pri tej manifestaciji. Natančnejše podatke pa objavimo, ko nam bodo na razpolago.

★ Oblastni odbor mariborski priredi tekom letošnje jeseni več ogledov in premovanj rodovniške goveje živine, na katere se s tem vabijo vsi ljubitelji naše živinoreje. Ogledi se vršijo vsakokrat jutraj po prihodu vlakov in sicer: 1. za marijadvorsko pasmo: v torek, dne 28. avgusta, v Studenicah pri Poljčanah in v ponedeljek, dne 24. septembra v Mozirju. 2. za pomursko pasmo: v sredo, dne 29. avgusta v Ponikvi ob j. ž., v četrtek, dne 30. avgusta v Št. Juriju ob j. ž. in v torek, dne 11. septembra v Špitaliču pri Konjicah. 3. za pinčgavsko pasmo: v torek, dne 16. oktobra v Središču.

★ Pomožna akcija za pogorelce na Gor. Jezeru. Pišejo nam: Dela se v dveh smereh:

preskrba z živili in obleko in nova zgraditev. Odborniki skoraj vsak dan morajo po opravkih na 7 km oddaljeno G. Jezero, opravljajo zbiranje daril, posojil, razdelitve, skušajo vplivati s pomočjo inženjerjev obl. odbora na potrebno regulacijo novih stavb in poti v vasi, izravnavajo razne spore, skušajo doseči za splošno korist potrebne zamenjave parcel, preložitve stavb in poti, preskrbo z vodo itd. Do 21. avg. je prejel odbor 75.000 Din daril. Glede vesti, da bo država dala 2.000.000 Din je treba vedeti, da je tozadevno zaenkrat sprejet predlog nujnosti, naj se o tem obravnava čimprej v fin. odboru skupščine, skoraj gotovo pa je, da letos vsota ne bo izplačana. Zato prosimo deželo, oziroma prebivalstvo Slovenije, naj vsak, kdor more, hitro pomaga, da bo mogoče vsaj za silo spraviti pogorelce do zime pod streho. Ne čakajte na pismene prošnje, naj Vas ganejo vesti iz časopisov in oglasi zbirk oblastil! Prosimo zlasti premožne osebe in trdke, zlasti denarne zavode! Da pa ne pridete sami v tak položaj, vam vsem svetujemo: zavarujte se dosti visoko, vse drugo je negotovo in nezadostno! — Jernej, Hafner, tajnik.

★ Samostojni učiteljski F. S. V dnevih 19.—21. t. m. se je vršil v Zemunu VIII. kongres F. S., na katerem je bila poleg običajnega dnevnega reda tudi resolucija jugoslovanskega fer. učiteljskega sprejeta v začetku avgusta na zborovanju na Bolu v Dalmaciji in ki jo je predložil kongresu zastopnik in dolgoletni borec za ferijalno idejo v učiteljskih vrstah g. učitelj Slavko Mrovlje. Kongres ni sprejel v pravih F. S., da bi imeli učitelji-fer. Glavno učit. pov. F. S., dasiravno je to leta 1927. U. o. F. S. odobril, ko so učitelji ustanavljali samostojni učit. F. S. Zato je zastopnik jugosl. fer. učit. zapustil kongres. Učiteljstvo bo stvorilo samostojni »Učit. F. S.« pod okriljem UJU, kakor si ga je zamislilo l. 1926.

★ Vpisovanje na osnovnih šolah se vrši 1. septembra, z rednim poukom se pa prične 6. septembra. Ker je pa 6. septembra državni praznik, bo na ta dan samo otvoritvena služba božja, ter šele naslednjega dne redni pouk. Eventuelno poznejši pričetek pouka n. pr. na šolah, kjer adaptacije šolskih zgradb do označenega dne še ne bodo dovršene, se bo razglasil na krajevno običajen način, to je v cerkvi. Vpisovanje za prvi razred na srednjih šolah se vrši istotako 1. septembra, za ostale razrede pa po vrstnem redu do vključno 5. septembra t. l.

★ Romanje na sv. Višarje, ki bi moralo biti 25. in 26. avgusta, se ne vrši, ker ni došlo dovoljenje.

★ Škrlatica in tifus v Subotici. Pred dnevi se je pojavila v Subotici in v okolici epidemija škrlatice. Mestnemu fiziku je prijavljenih kakih 80 slučajev bolezni, od katerih je bilo 18 smrtnih. Razen tega je prijavljenih tudi nekaj slučajev tifusa. Mestni fizikat je storil vse potrebno, da prepreči nadaljnje širjenje epidemije škrlatice in tifusa. Ker je največ bolnikov med šolskimi učenci, bo najbrže odgoeno vpisovanje šole.

★ X. zagrebški velesejem. Otvoritev X. mednarodnega velesejma vzorcev v Zagrebu bo v soboto, dne 25. t. m. ob 9 do polne brez kakih posebnih svečanosti. Enkratna vstopnina 10 Din velja za obisk prostorov velesejma in razstave narodnih izdelkov, ki se bo nahajala v ekonomsko-komer-

Lepa Dubrovčanka

ceni lepo perilo in skrbi, da bo dolgo trajno in se vedno blešča-lo od snage. Ona radi tega rabi le

SCHICHTOVO MILO

cialni visoki šoli v Boškovičevi ulici, ter za živinski sejem, ki se bo vršil dne 1. septembra na novem mestnem sejmišču. Gotove dni velesejma se bo vršila v glavnem drevoredu velesejma promenada manekinov v krznenih kožuhih. Vsi novinarji, ki se izkažejo z zeleno novinarsko legitimacijo, imajo prost vstop na vse velesejske prireditve. Vsi, ki potujejo na zagrebški velesejem, se opozarjajo, da obdrže vozne listke, kajti z njimi in z žigom velesejma imajo pravico do brezplač-

nega povratka. Uprava zagrebškega velesejma bo nudila letos obiskovalcem posebne luksuzne cigare in posebno vrsto cigaret »Vardar« v zavojčkih po 20 kosov. Cigare in cigarete, ki bodo prvovrstne, bodo na razpolago v trafikah na zagrebškem velesejmu od 25. t. m. do 3. septembra.

★ Godba dravske divizije priredi v Rogški Slatini, kjer koncentira vso sezono kot zdraviliška muzika, v nedeljo, 26. t. m. ob 20 simfoničen koncert s sledečim sporedom: 1.

Geometrija neumnosti

Recimo, da je svet kroga. Naše razmerje do sveta moremo potem izraziti s tremi črtami: z radijem, sekantno in tangento. S prvo primerjamo tisto človeško lastnost, ki jo imenuje Kant »poglavitno svojstvo človeka, katera ga loči od živali« — pa tudi »lastnost, ki je med ljudmi najbolj redka«, to je: da zna človek kako stvar presoditi, premisliti, razsoditi. Drugi dve črti pa sta primer za posebne oblike človeške neumnosti.

Imamo torej: radialno inteligenco, sekantno inteligenco in tangento inteligenco.

1. Radialno mišljenje je tista lastnost mislečega človeka, da more s poljubnega stališča najti koj jedro, da koj razume, kaj hoče kdo od njega. Ta zmožnost se imenuje tudi smisel za duševni višek, pointo. Hebrejsko se pravi tachles, da človek nič preveč ne govoriči, ne čenča in ne razblinja kake zadeve. In bistvo, torej pameti je, da človek koj pravo zadene, da hipoma najde prav tisto, kar je odločilno, najbolj važno pri kaki stvari. Tako pamet najde v vseh slojih in poklicih, a le pri ženskih ljudeh. Taki so tvorci epigramov, da s tremi besedami zadenejo jedro; taki so dramatik, ki nakažejo v dialogih le tisto, kar šine ko blisk v zadnjo globino; taki so dobri govorniki, rojeni organizatorji, strategji, šahovski mojstri, sploh tisti, ki so poklicani, da vodijo druge.

Take ljudi kmalu spoznaš. Pojdi pa vprašaj kakega človeka za pot! Človek z radialno inteligenco te bo koj razumel, kaj hočeš in kaj potrebuješ in ti bo točno odgovoril — ne besedo preveč ali premalo. Vse drugače se vedejo ljudje s sekantno in tangento inteligenco. Pošlji razne ljudi na pošto ali na kolodvor, da kaj povzedo! Koj boš videl, kateri bodo ravnali radialno in kateri sekantno ali tangento. Radialni ljudje vsako stvar okraj-

šajo, olajšajo in jo poenostavijo; ljudje drugih dveh vrst pa napravijo vse tako, da je čim težje umljivo. Radialno mišljenje zadene koj v črno. Zato pravimo: »Simple sigillum veri« — »Znak pameti je preprostost. Malo besed, a te so iskrene in globoke; nič nepotrebnega pričkanja, ali razburjanja, vse pošteno in odkrito, v čustvih čim bolj strnjeno, vse v jasni obliki, v vedenju in govoru preprosti kakor otroci — to so znaki resnično pametnih, ženskih in zmeraj preprostih ljudi. Taki ljudje »ne delajo veliko hrupa za prazen nič«, se ne kažejo, pa tudi o drugih molčijo. Govorijo stvarno, se vživijo v druge in najdejo tisto, kar je poglavito.

2. Sekantna inteligenca se zdi, da presega radialno. Pa je tudi zares obsežnejša in bogatejša in to zato, ker redno popolnoma obvlada velik kos krogle ali kroga. Mogoče je, da je med tistimi točkami, ki so v izrezku sekantne inteligence, tudi središče. Vendar pa tako obvladane središča nima nič opraviti s tisto zmožnostjo, ki more z vsakega kraja zunanega vhoda prodreti po bliskoma v središče.

To razliko bi mogli označiti z razliko med znanstvenim in filozofskim človekom. Znanstveni človek je gospodar in mojster enega, večjega ali manjšega, znanstvenega področja. Tu je on doma, to razume. Filozofski človek pa pozna mogoče le malo točk v svojem kraljestvu ali pa celo obliči svoj živ dan pri eni sami edini točki. Če pa gremo v globino, moremo s sleherne točke doseči središče; zato je za naše mišljenje prepomembno, kakšno in kako veliko je naše znanje. Mišljenje po sekanti je prav posebej duševna vsebina »strokovnjakov«. To je tisto razčepreno, oblastno mišljenje, ki ne prenese nobenih ugovorov, ki pozna svojo stroko in ki je sicer vsega spoštovanja vredno. Vendar ga večkrat poseka prirojena hudomušnost, zdrava, preprosta pamet, kakor je rečeno: »Česar

noben razum razumnikov ne vidi, to otrok po svoje brž naredi«. Zdi se, da je največ takih sekantnih razumnikov med zdravniki. (Juristi pa mislijo bolj v tangenta.) Pa so torej zdravniki, ki vse vedo in so oboroženi z vsemi izjemami kakega slučaja, pa ne morejo pravo zadeti in pomagati baš v tem slučaju. »Pristotnost duha« pa je tisto, da tudi v izrednih slučajih takoj vemo, »kje človeka čelvelj žuli«.

3. A kaj je vsa neumnost sekantnih ljudi v primeri z nepremagljivo, nerazumljivo in nedostopno neumnostjo tangentialnih mislecev! In takih je še prav posebej toliko med učenimi sodniki, celo pomembnimi teoretiki, ki imajo to lastnost, da zgrabijo kako posebno točko in to edino točko vso prerijejo, zvijejo in presodijo po tangenti. Če imajo opraviti s kakim obtožencem, tedaj njegov »čin« tako obravnavajo, kakor ne bi dotični človek vse od rojstva ničesar drugega delal in mislil ko samo tisti »čin«. Nikoli ne premislijo, kako je dotično enkratno dejanje v zvezi z vsem človekom. »Dejstva« plavajo abstraktno v prostoru, kjer se zraka ni; kar tako, formalno, jih izločijo iz krvi in življenja.

Ni hujšega na svetu, kakor če prideš v roke takim tangentialnim ljudem, ki se oklenejo zmeraj ene same obrobne točke in tako morajo z njo, kakor bi bila prav ta točka jedro in središče. To so zdravniki, ki se oklenejo »simptomov«; učenci, ki vidijo samo zadevo in nikoli človeka; predstojniki, ki jim je vse enako važno, bistveno; pedanti, pikolovci, ki se še spričo smrti ne morejo otrestiti paragrafa. Tangentialna inteligenca more biti v tisti točki, ki jo razume, na vso moč bistroumna, a nikoli globoka, saj živi zmeraj samo na robu, kraj zadeve. To obrobno mišljenje po tangenti je tako razširjeno, da lahko brez pretiravanja trdimo, da sestoji večina vseh nazorov v parlamentih, zborovanjih, učenjskih društev, v knjigah in časopisih sa-

mo iz tangentialnih stavkov. V vseh slojih dobiš take ljudi, ki se od vsega, kar vidijo in slišijo, oprimejo ene same točke in potem to edino razumljivo stvar razhodijo, razvlečejo in zmašijo. Kako gledališko predstavo, koncert, predavanje, knjigo presojajo samo po eni besedi, enem prizoru in ravnaajo s to edino točko tako, kakor bi bilo to, kar so pojмили in razumeli, jedro vsega ostalega. Take sorte so skoraj vse kritike knjig, večina dopisov na uredništva, večina »glasov iz občinstva«, anonimnih pism, naziranja od drugod. Ta »javna mnenja« ne vedo prav za prav, kaj je na stvari in o čem sploh govorijo, a ti imajo »svojo točko« — (in gorje! trikrat gorje, če so v tej točki na pravem stališču!) — in vsa zadeva sestoji le iz te točke, ki so jo razumeli, da potem vso stvar premislijo samo na robu stoječ, po tangenti.

Če je bravec dobrohotno sprejel te opazke, pa se bojim, da ga bo minila vsa dobra volja, če bom začel razkrivati duševno brezno tega tangentialnega mišljenja. Tu namreč ni govora o kaki manjvrednosti glave, marveč o pomanjkljivosti srca, da se tako izrazim — o jalojem mišljenju, mišljenju, ki je tudi brez vsakega instinkta. Še več, neumnost tangentialnih ljudi je, da sploh mislijo. Bolje bi bilo in bolj pravilno bi presojali kako stvar, če bi se na slepo prepustili svojem nagonu. Saj je tudi pri radialnem mišljenju najbolje to, da se veže mišljenje z nagonom, instinktom, s čustvom in krvjo. Za to značilno neumnost je pripravna beseda: zaléte!, nemško: hirnverratt, franc.: stupéfait. V svojih skrajnih, časih boleznih oblikah se nam predločuje tangentialno mišljenje kot logičen »paralogismus«, ali kot ona čudovita zbadljiva neumnost, ki so ji rekali v starem veku »oxymoron«. Ta je znak takih ljudi, »ki so od same pameti neumni«.

Slednjič naj navedem še nekaj zgledov, za katere je — dasi so različni — značilna

na Vodnikovem trgu z voza in si pri tem zlomil levo nogo. Voznik Franc K. ga je naložil na voz in ga prepeljal pred trdnico T. na Glavnem trgu; nato ga je rešilni avto odpeljal v bolnico.

Celje

»Otvoritev orlovskega doma v Celju. Marševosti celjske orlovske družine ter velikodušnosti številnih njenih prijateljev se je zahvaliti, da je tekom zadnjih tednov dobilo Celje novo torišče mladinskega udejstvovanja, svoj Orlovski dom. Častitljiva in daleč po Sloveniji znana dvorana pri »Belem volu« je dosluhila in na njenem mestu stoji danes blizu dovršitve prostrana in svetla orlovska telovadnica, pač ena najlepših v Sloveniji. Nad telovadnico so dobile naše mladinske organizacije dvorano za zborovanja ter dve manjši sobi za posvetovanja in pisarne. K tem sobam ter k nasproti ležečemu stanovanju hišnika vodi novozgrajeno stopnišče, ki veče oba trakta v harmonično enoto. Napram Samostanski ulici, iz katere bo vhod k domu, je prostrano dvorišče, zaprto z zidano ograjo. — Slovesno blagoslovljanje in otvoritev tega doma se bo vršila v nedeljo dne 16. septembra po obširnem programu in v obliki celodnevne orlovske prireditve. Kolikor je mogoče že danes vedeti, se bo slovesnosti udeležilo orlovstvo cele celjske orlovske podzveze ter gotovo tudi zastopniki orlovstva izven te podzveze. Spored svečanosti je sledeči: Po jutranjih vlakih pohod orlovskih vrst po mestu in k sv. maši v celjsko župno cerkev. Po sv. maši bo g. opat celjski blagoslovil dom, nato pa se vrši kratko orlovsko zborovanje v novi telovadnici. Popoldne ob 3 se vrši na letnem telovadišču pri bivši Pertinacevi tovarni javen orlovski nastop, po telovadbi pa v novem domu ljudska zabava. — Opozorjamo na to prireditve že danes in vabimo prijatelje orlovstva za 16. september v Celje.

»Iz celjske bolnišnice. V sredo, 23. t. m. je umrla v tukajšnji bolnišnici Berta Jereb, 21 letna dnuarica iz Slovenske Bistrice. Isti dan je umrla 15 letna Ljudmila Grobelnik iz Petrovc. — Včeraj smo poročali o nesreči, ki je zadel a kamnolomu v Braslovcah 69 letnega Jakoba Vitanca. Imenovani je včeraj popoldne tem poškodbam podlegel. — Iz okolišča epidemije disenterije v Lekmarjih je bilo doslej pripelanih v celjsko bolnišnico 19 slučajev, izmed katerih so 4 bolniki umrli. Včeraj niso pripeljali nobenega bolnika več.

»Se ena nezgoda z letalskega dne. Mizarški mojster Josip Strniša se je udeležil letalske prireditve v Levcu dne 19. t. m. Okoli 19 se je na kolesu vračal proti Celju. Blizu gostilne Krušič sta privozila za njim dva oseba avtomobila. Prvi je brez nesreče srečal Strnišo. Ker Strniša za drugega ni vedel, je tik pred drugim avtom zavil preko ceste proti gostilni. Avto se je zaletel tako naravnost v kolesarja, ki je seveda s precejšnjo silo prišel na tla, dočim mu je kolo popolnoma zdrobilo. Strnišo so takoj prepeljali v bolnišnico, kjer je dežurni zdravnik ugotovil, da je Strniša le lahko poškodovan in povrh še precej vinjen ter ga je odpustil. Tako šofer kot tudi priče pravijo, da se je nesreča zgodila le po nerodnosti Strniše.

»Vojaški avion nad Celjem. Včeraj okoli 9 zjutraj je priplul nad Celjem vojaški avion tipa »Potez«, ki je krožil skoro eno celo uro nad mestom ter z različnimi resničnimi akrobacijami vzbujal veliko pozornost Celjanov. Ceste so bile polne opazovalcev in občudovalcev. Pred odhodom je spustil avion nad mesto na stotine živo barvanih listkov — reklamo za zagrebški velesejem.

Dopisi

Kranjska gora

Kapelo sredi polja ob železniški progi nad postajo, kjer je bil včasih blagoslov na praznik sv. R. T., bo dala prekriti in preslikati tuk. Posojilnica. Kakor so trdili stari ljudje, ki so odšli že davno v večnost, je bila postavljena kot prožnja k Bogu — ker je bilo 15 let tako mrzlo poletje, da ni zapel cep. Tudi kapela tik župne cerkve se bo preslikala v doglednem času. Bogoslovci pa, ki bivakirajo v Martuljku, nameravajo preslikati kapelo presv. Srca Jez. v Gozdu.

Sezona se bliža h koncu. Letoviščarji polagoma odhajajo, vendar pa še vedno novi prihajajo, dasi ne več v tolikem številu. Bliža se pač začetek šol.

Avtomobili, ki hočejo v Velike Pišence, morajo samo do družega, tako zvanega »Scottyjevga mostu«. Ta je tako slab, da ne vzdrži težkega avta. Kat. prov. društvo si bo nabavilo kino, da bo v zimskih mesecih in tudi poleti prirejalo razne poučne predstave.

Aljaževemu klubu bi priporočali, naj misli na pripravno kapelico za sv. maše, ki naj bi se s pomočjo domačih čimteljev postavila pod Vrščem. Turisti, ki prihajajo sem ob sobotah ali predprazničnih in odhajajo takoj h koči na Gozdu, oz. na Vrščem, nimajo prilike, biti pri sv. maši.

Tržič

Kolce ali Kovce? Dopisnik »Jutra« bi 22. t. m. rad sprožil pravopisno vprašanje o pravilni pisavi planine (1) Kolce. Če ljudje od nekada pravijo Kolcam Kolce, zakaj bi še pisali drugače? Nemci pač zato pišejo Kovce, ker njihov »v« odgovarja našemu »f«. (Kugy n. pr. sam izrecno poudarja, da pišemo imena tako, kot jih narod izgovarja. Končno, kdo pa pravi: Kovce? Kakšna »fina« fraja morebiti, ki so ji Kolce premalo nobel. Sicer je bila o tem že napisana kratka notica v »Slovenec«, ampak za g. dopisnika žal premalo učenost! Mislim še nekaj: Namreč, da bi tržičski

Prireditve in društvene vesti

Vsaka objava pod tem naslovom se mora plačati in sicer prvih 15 besed po 25 par, vsaka nadaljnja beseda po 3 Din.

Strokovno društvo javnih nameštencev v Ljubljani ima danes ob 20 v konzumni kleti na Kongresnem trgu št. 2, svojo redno sejo.

Streliška družina v Ljubljani obvešča svoje članstvo, da se vrši v nedeljo dne 26. t. m. na vojaškem strelišču streljanje. Zbor ob 8.30 na strelišču. Prijatelji streljanja dobrodošli. — Odbor.

Veliko veselico priredi Prostovoljno gasilno društvo v Gorjah v nedeljo, dne 26. avgusta t. l. na vrtu in v vseh prostorih restavracije v Vintgarju. Začetek ob 3 popoldan.

V nedeljo bo na Taboru žegnanje. Ta dan bo tudi »Županova jama« javnosti odprta. Vabljeni! Radomlje. V nedeljo 26. t. m. pevski in godbeni koncert na vrtu g. župana za nabavo orgel za domačo cerkev.

Maribor.

Izlet prireditelj jutri društva frančiškanske župnije na Ptujsko goro. Polovična vožnja dovoljena! Občni zbor ima jutri Kat. omladina na Ptujski gori. Izkaznice za polovično vožnjo dobite! Pevsko društvo »Maribor« prične s pevskimi vajami 27. avgusta ob pol 19, Slomškov trg 20.

pravopisariji rajši popravili napisa na obeh tablicah, ki pišeta, da pelje pot mimo Matizoveca. Takih krilatice niti »pisarji« in pismoukci ne spravijo skupaj. Bi vsaj v Vodiča pogledali, kjer stoji na str. 309-9: Na plan. Kolce... mimo Matizoveca! Saj se ne sklanja po zgledu: Smole, Smoleta, ampak po: Lajovec, Lajovca. In nazadnje: Kolikor se spominjam, je dopisnik ob otvoritvi sam naštel okoli 600 posetnikov, zdaj pa jih je že 800 in sicer samo takih, ki se podpisali niso. Kaj šele... —k-o.

Stari trg pri Ložu. Zbor zaupnikov SLS je imel 19. avg. sejo, kateri je poročal načelnik F. Hafner o tekočih zadevah, potem pa poslanec inž. Serbec o polit. položaju v državi. Sklenilo se je nastopiti na merodajnih mestih za ohranitev davkarje v Ložu (ker jo nameravajo opustiti), za pomoč pogorelcem na Gor. Jezeru za pomoč po suši in toči prizadetim, za razširjanje zavarovanja in več strankarsko-organizatoričnih sklepov. Eno glasno je bil po debati sprejet predlog, da zbor zaupnikov odobrava delo vodstva SLS, posebej še delo načelnika dr. A. Korošca in naših poslancev Serbeca, dr. Natlačena in Oblaka, katere bomo branili zoper vse laži in obrekovanja.

Dolenjavas pri Ribnici. Zivnorejska zadruga v Dolenjavasi je pretekli teden priredila živinsko razstavo za zadrugo živino svojih članov. Razstav aje pokazala razveseljav znak zanimanja za povzdigo te edine rentabilne panoge gospodarstva za dolenjskega kmeta. Lastni zadrugi bik in merjasec, a še bolj lasna živinska zavarovalnica so uspeh intenzivnega dela, da je mogla za druga po tako kratkem delovanju prirediti že prenovanje. Zavarovalnica je zasnovana na temelju samopomoči, brez posebnih formalnosti in brez vsakih stroškov. Ljudem-toli dopade, da žele zavarovalnico za konje, za kar pa je treba temeljite predpriprave. Ustanovitelj in načelnik zadruge je gosp. poslanec Škulj.

Zužemberk. Dne 4. in 5. t. m. je tukajšnje gasilno društvo proslavilo 40 letnico svojega obstoja. Proslava se je izvršila na zelo lep način s povorko, bakljado, budnico, slovesno sv. mašo in slovesnim zborovanjem na trgu, nato pa z ljudsko veselico, ki je popolnoma uspeša.

Cerklje pri Kranju. V »Jutra« z dne 21. t. m. je objavljeno poročilo o gasilski slavnosti, ki se je vršila dne 19. t. m. v Cerkljah. Poročevalcu seveda ni dala žilica, da se ne bi obregnil ob g. dekana, ki gasilske slavnosti, združene z veselico, ni hotel oznaniti s prižnice. Pravzaprav to ni vredno odgovora, pa naj bo, da se bomo poznali. Ta dan je bilo v Cerkljah celodnevno češčenje sv. Rešnjega Telesa in je bilo sploh skrajno neprimerno, na tak dan prirejati veselico, na kar je bil odbor gasilnega društva že prej opozorjen od g. dekana, pa ni hotel misliti na to, da bi veselico preložil na primernejši dan. Torej tako! Vi, gospodje, se niste ozirali na tako veliko cerkveno slovesnost, g. dekan naj bi pa ob taki priložnosti pripravil Vašo veselico? Le ne zavijati! G. dekan je naredil čisto prav. Kaj čudno bi ljudje gledali duhovnika, ki bi jim na dan češčenja sv. Rešnjega Telesa pripravil naj gredo na veselico namesto v cerkev. Da je g. dekan češčenje namenoma prestavil od sobote na nedeljo, je debela neresnica. Jutrov dopisnik naj si ogleda kak koledar in se prepriča, da je češčenje sv. Rešnjega Telesa v Cerkljah vsako leto 19. avgusta. Mislimo, da ima zdaj zadosti, če se pa bo še oglasil, bo pa še več zvedel.

Petrovče. Naša minula orlovska slavnost je bila prav impozantna. V velikd požrtvovalnosti so vsačanje — največ po zaslugi rodbine Rotar — okusno pripravili telovadišče sredi vasi, kjer je popoldne nastopilo orlovstvo pri javni telovadbi. Popoldne je v sprejedu nastopilo 120 članov in 60 članic v krojih, 130 naraščajnikov in 25 gojenk, 30 mladen in 25 mladecev, pri javni telovadbi pa je nastopilo preko 90 članov, 50 članic, 120 Orličev in 40 mladecev. Vsem, ki so tako pripomogli do lepega uspeha, se najiskrenejše zahvaljujemo ter jim ključemo bratski Bog živi!

Vranksko. Obrtna zadruga oblačilnih strok Vransko priredi strokovni prikrejevalni tečaj za krojače in šivilje in sicer dne 28. t. m. ob 9 popoldne. Poučeval bo strokovni državni učitelj g. Alojzij Knaflj iz Ljubljane. Vabijo se vsi interesi, ki se še do danes niso prijavili. — Načelstvo.

Za duha in srce

Svobodomiseltvo — moda duševno zaostalih

V severnoamerikanskem tedniku »America« odgovarja znani angleški pisatelj-konvertit G. K. Chesterton na jedko-ironični način izdajatelju angleškega časopisa »Svobodomiseltvo«, ki je hotel slavnemu borcu za katoliško stvar dati versko-zgodovinski pouk. »Zgolj svobodomiseltvo je v stanu s svojim poznanjem zgodovine verstev dokazati, da je Chesterton v sporu pravi otrok.« je pisal list z napuhom neumneža. »Samo svobodomiseltvo more brez vsake težave čisto lahko, kot bi šlo za naštevanko, dokazati, da ni sveta rimsko-katoliška cerkev nič drugega kot odtis starega poganstva in solnčnega mita.« Izdajatelj »Svobodomiseltva« žali niti v svojem lastnem področju ni na višku, odgovarja Chesterton. Zgodbo o solnčnem mitu smo si pripovedovali v času pozitivističnih starih očetov. Ljudje iz tabora onih, ki zamenjavajo skepso z duševno zaostalostjo, to pa smatrajo za napredek, so zdavnaj prešli od solnčnega mita k žitnemu mitu; mogoče je celo, da so med tem že prispeli do ilnega mita. Često je presenetljivo, pravi Chesterton, kako ti dobri majčkini ljudje, ki vam krošnjarijo s svojo brezdušno zalogo, sedijo vedno na istih starih zgodbah, četudi so se že davno prehiteli, in si pri tem domišljajo, da so resnični svobodomiseltci med tem, ko duhovno niso niti svobodni, niti ne morejo misliti. Izdajatelj omenjenega lista z obžalovanjem ugotavlja, da katoliška cerkev še vedno obstoja in da celo tu pa tam v javnem življenju pridobiva na vplivu. Trudi se celo, da bi za ta ostuden pojav našel nekaj vzrokov, ker cerkev vendar ne raste samo pri »nevrednem kmečkem prebivalstvu«. »Chesterton n. pr., natančno vzeto, ne spada k nevednemu kmečkemu razredu,« piše. Mnogokrat sem si želel, da bi mu pripelal, odgovarja Chesterton. Toda v glavo svobodomiseltca, kakor tudi je volja, vendar nikoli ne bo našla v hoda misel in razumevanje, da more katoliška religija tako preprosto kmetu, kakor tudi zvičajnemu pisarju, če sta le obdava v globini dobre volje, nuditi resnični duševni mir.

„Izbrala sem“

pravi razumna Mica. „Med vsemi snubci tistega, ki mi je prinesel RADION. On misli na to, da sebi in meni olajša življenje, kot to dela RADION pri perilu. Z RADIONOM ni več mučnega pranja in mencanja, ker pere sam.“

Varuje perilo!

Sv. Trojica v Slov. goricah. Zadnje nedeljo se je tukaj vršil velik shod krščanskih žen in mater, ki so semkaj prihiteli iz vseh župnij srednjih Slov. goric, tako da so napolnile tukajšnje veliko romarsko cerkev. Gvardijan in župnik P. Ernest je govoril materam, kako važne naloge imajo v družini. Po službi božji je otvorila in vodila veliko žensko zborovanje Amalija Škamlječ od Sv. Treh Kraljev v Slov. goricah. Na to je ravnateljica Antonija Stupca iz Maribora nad vse zanimivo govorila, kako naj matere vzgajajo otroke. Župnik Gomilešek je opozoril matere na pomanjkanje duhovnikov. Po večernicah pa je župnik Gomilešek razložil materam njih dolžnosti v verskem oziru. Shod je bila lepa manifestacija naših mater. Gosp. gardijanu P. Ernstu pa srčna hvala za krasen sprejem in vse priprave.

ne Sv. Cirila v Mariboru. 25. zvezka Cirilove knjižnice bodo veseli predvsem naši malčki, ki bodo v smešno-modrih črticah našli obilo zabave in veselja. Drugi zvezek te zbirke obsega nad 500 smešnih. Starši, sezite po knjigi in napravite svojim malčkom veselje. Tisk in oprema sta odlična. Cena 16 dinarjev.

Internacionalni kino-kongres v Berlinu. Od 21. do 24. avg. se je vršil v Berlinu v zvezi z rednim občinim zborom Državne zveze nemških posestnikov kino-gledališč internacionalni kino-kongres. To pot so se privikrat zbrali filmski ljudje iz vseh dežel, da razpravljajo o najvažnejših filmskih problemih. Na tem kongresu se je imel sprejeti tudi sklep, da se v bodoče zabranijo predstave vseh filmov, ki imajo ščuvajočo vsebino.

Film v službi miru. Iz Londona se poroča, da je pododbor za umetnost in literaturo na predlog angleškega romanopisca Galsworthy-ja in pa španskega literarnega zgodovinarja Maradana sprejel sklep, po katerem naj bi Društvo narodov podčrta nujnost, da se film ne uporablja v namene, ki delajo proti izboljšanju odnosov med narodi.

Izpred sodišča

Za Nobilom sta šla...

Peter in Pavel, dva nerazdružljiva prijatelja, sloveča visokih misli in ciljev, čeravno navadna monterja v modrih delavnih oblekah, pa dani vsako uro sproti sveže nadelana, — pa ne misliti, da morda s salato! — Kdo bi jima zameril, da sta hotela posekati samega »slavnega generala« Nobila? Še sodnik jima je to pregrešno misel in dejanje, ki je bilo seveda združeno z mislijo, oprostil, ko sta te dni stopila preden. Bilo pa je takole: Peter in Pavel sta se nekega lepega julijskega popoldneva vsa vesela in natreskana gugalna tam izpod Rožnika sem. Postrani sta imela klobuk, pa pela in vriskala sta, pa sta nenadoma opazila tik pred seboj v travi avto, lep, nov avto. »Strela jasna,« je dejal Peter »kar pojdiva!« Kam pa, je vprašal Peter. »I kam? Na severni tečaj se popeljeva, kar po Nobilovi sledi.« »Ja, pa znaš voziti,« je podvomil Pavel, ki si je že naravnal klobuk v pravo lego, ter se boječe popraskal za ušesi. »Kaj te briga, če znam. Ali je Nobile znal...? Če bi znal, ne bi »stiral« sredi ledu, kakor je. Sedi, pa greva! In sta šla. Odprl je Peter zavoro, pa sta oddrčala po gladki, beli cesti v božji svet, proti severnemu polu, za Nobilom... Ampak se je ta vesela vožnja prav tako porazno končala, kakor se je Nobilova. Kajti sta se Peter in Pavel kar naenkrat znašla v jarku, na nju pa se je preklenuil avtomobil. Zdal sta pod avtom premlajevala in se zgovarjala, kdo da je kriv te nesreče in padea in tako naprej. Nista še utegnula tega razsoditi, kar jo v diru po cesti privozi motorno kolo, na njem pa gospodar avtomobila. Lekarnar B. se je namreč pripeljal pogledat svojo novo hišo, ki mu jo zidajo pod Rožnikom, pa je avto pustil kar tam ob cesti. Vesela fantiča sta to priliko porabila — in tako ju je dotekla usoda Nobila. Samo s to razliko, da ju ni izpraševal duce Mussolini, nego gospod sodnik Lederhas. Ta je oba razposajenca oprostil, ker sta vso škodo, povzročeno avtu, poravnala in ker sta bila takrat oba močno vinjena in verjetno, da dejanja nista izvršila iz zlobe, nego iz vselega mladostnega razpoloženja. Kajti niti eden, niti drugi ne zna voziti avtomobila in bi v treznem stanju pač ne bila poskušala take vožnje. Tudi gospod lekarnar jima je to šolo odpustil. In boste videli, da se bo prava tako zgodilo tudi za Nobilom...

Sveta življenje in vrvenje

»Krasin« na vidiku

Malo je ladij, katerih ime bi vzbujalo v sodobnem svetu toliko simpatij in spoštovanja, kakor ime velikega ruskega ledolomilca »Krasina«. Mnogo se je poročalo o njem, ko je reševal Nobilevo ekspedicijo, a o drugem njegovem velikem in lepem činu, ko je prihitel na pomoč velikemu nemškemu potniškemu parniku, se podrobno poročajo šele sedaj. V dunajski »Arbeiter-Zeitung« opisuje dogodek eden izmed potnikov naslednje:

Ni lahko opisati razpoloženja, ki prevzame 1517 potnikov turistovskega parnika, ko nenadoma zvedo sredi Severnega Ledenege morja, da je njihova ladja prebita. Gotovo je bilo marsikateremu izmed potnikov v tisti usodni noči od 24. do 25. julija tesno pri srcu, ko je »Monte Cervantes« po polzevo ril med plavajočim ledom in so se neprestano razletavale ledene plošče, tako da se je oceanski orjak stresal prav do osrčja. Vendar pa se nikomur ni sanjalo, da je parnik težko poškodovan in da je več njegovih delov že zalila voda. Šele ko smo prispeli v Recherchebai na Spitzbergih, je vodstvo ladje to naznanilo na razglasni deski, obenem pa dodalo, da so brzojavili ruskemu ledolomilcu »Krasinu«, ki se nahaja v bližini, da pride na pomoč. Odgovora doslej še ni bilo.

Naša muka pa ni trajala dolgo. Še tisto popoldne — 25. julija — smo zvedeli, da je »Krasin«, čeprav sam težko poškodovan, ker mu je ledovje zlomilo en vijak, in čeprav mu je primanjkovalo premoga, prekinil svojo vožnjo v stavangersko ladjedelnico in je s polno paro na potu do nas. To je med potniki, ki jim je bila znana slavna »Krasinova« rešilna akcija za Nobilevo ekspedicijo, vzbudilo nepopisno vznemirjenje.

Prof. dr. A. Esau (Jena)

Je iznašel radijski aparat za sprejemanje brez antene. Posrečili so se mu poskusi z ultrakratkimi radijskimi vali. Njegov aparat ni večji kakor zabojček za cigare in se zdi, da ni daleč čas, ko bo mogel vsak nositi svoj aparat za sprejemanje v telovniškem žepu.

Proti večeru je zadonel klic: Krasin na vidiku! Na daljnem obzorju se je pojavila črna pika, nad njo tenka zastava dima. Vsi potniki so prihiteli na ono stran, stopali na stole in mize, plezali na jambore, da bi videli svetovnoslavno rešilno ladjo. A ko se je »Krasin« približal, je zavladalo nepopisno navdušenje, orili so se pozdravni klici, robci so plapolali. Med potniki je bilo 60 Italijanov, ki so kar noreli: Evviva »Krasin«! Evviva »Italia«!

Kapitan Eggi in znanstveni vodja ekspedicije sta se vidno ganjena zahvaljevala, ruski operater je filmal in moskovska poročevalka se je smehljala.

Komaj sta bili obe ladji z močnimi jeklenimi vrvmi zasidrani tesno druga ob drugi, so se že začela potapljaška dela in drugo jutro smo zvedeli: vrzel je 3.80 m dolga in 1.30 m široka. Toda kmalu se je pokazalo, da mora imeti parnik še druge poškodbe. Znova so šli ruski potapljači preiskavat in dognali novo nevarno vrzel na levi strani ladje. Kljub temu pa so se naše skrbi in bojazni razpršile; kajti ko smo videli, s kakšno brezpogojnostjo in gotovostjo so šli neumorni Rusi na težavno delo, smo vedeli, da je sedaj vsaka nevarnost odstranjena.

V naslednjih desetih dneh, ko so naši rešitelji iskali in mašili vrzeli, izčrpavali vodo, izmetavali mokri pesek in nazadnje poškodbe popravili z jeklom in cementom, sem imel večkrat priliko ogledati si »Krasina« in se pogovarjati z ljudmi njegove posadke. Že ogledovanje krova je bilo zelo poučno. Tu je bil oder za letalo in poleg njega priprave za zdrknjenje letala na led; dalje razni nadomestni deli za letalo Čuhnovskega, čegar stroj je moral ostati v Kingsbayu. Potem so bile kletke za pse, sani, snežni čevlji, priprave za lov na kite in razen lovski plen. Poleg obeh dimnikov s sovjetskimi zvezdami sta se razpeti sušili dve ogromni koži severnih jelenov, ki so jih bili ustrelili. Prijazen Rus, ki je govoril tudi nemško, mi je pokazal notranjost ladje z desetimi kotli, stroje z njihovimi 10.500 PS. Bivanje v tem prostoru ni bilo preveč prijetno in če sem se oriel za železne odraie, me je

speklo: tu je vladala temperatura 60 stopinj! Vendar se zdi, da se človek na vse navadi, saj so delali Rusi v strojnici v debelih volnenih jopah.

Vprašal sem po brzini parnika v ledu. Rekli so mi, da znaša od 1 milje na uro do 2 milj na dan, kakršen je pač led, ki je večkrat tudi nad 3 metre debel. Ravno pri reševanju Viglierijeve skupine mnogokrat ni bilo mogoče doseči večje brzine od 2 milj dnevno, ker so se kupičile ledene mase dva do tri metre visoko.

Zračna pot ameriškega letala »Greater Rockford«.

Najzanimivejše pa sem slišal, ko sem si ogledal lazaret, v katerem so Rusi na najljubeznivejši način stregli Malmgreenovima tovarišema — Zappiju in Marianu. Mariana so opisali Rusi kot poštenega človeka, ki je bil po tridnevnem postu tako oslabil, da so ga morali na rokah nesti na ladjo. Njegov tovariš Zappi je sicer takoj začel trditi, da že petnajst dni ni ničesar zavžil, vendar se je pa igraje sam povzpel na ladjo. Ko so ga telesno preiskali, so našli na njem tri srajce, in ena od teh je bila Malmgreenova; dalje je imel na sebi tudi ostalo Malmgreenovo obleko in kožuhovinaste škornje. Skrajno neverjetna je dalje Zappijeva trditev, da Malmgreen, ki je bil znanstvenik in raziskovalec, ni zapustil niti ene napisane vrstice. Vse to posili vzbuja razne sume. Morda bodo slike, ki so jih filimali s »Krasina« in z letala, posvetile v to čudno temo, ki obdaja Malmgreenovo smrt.

Marsikak prijazen in naraven človek, ki služi na »Krasinu«, se je čudil nad breztačnim vedenjem italijanskega kapitana Zappija, ki ne le ni kazal nasproti svojim rešiteljem nobene hvaležnosti, marveč si je prepovedal vsako tovariško obnašanje in dal razumeti, da hoče veljati kot »gospod«. Da, ko je menil, da je že popolnoma iz vse nevarnosti, je enkrat pri obedu s pestjo zagrozil ruskemu strežniku, ker mu je prinesel mrzel kompot.

Kako je moralo tako obnašanje vplivati na skromne in vsak trenutek na pomoč pripravljene Ruse, si je lahko misliti. Ko je ležal »Krasinov« poveljniški most v neposredni bližini našega krova, so hiteli Rusi drug za drugim v svoje kabine po cigarete in čokolado in nam vsi žareči od veselja metali svoje darove, ne da bi seveda pričakovali od nas kake protiusluge. Ko so Rusom dovolili, da prebijejo pri nas svoj prosti čas, se je sklenilo marsikako prijateljstvo.

Tako se je razvilo srečanje s »Krasinom« v lep doživljaj za oba dela. Ko so bila dne

3. avgusta popravila po neumornem, težkem delu, ki je trajalo noč in dan, končana, smo vsi vedeli, da smo se imeli za svojo varnost v tistih desetih dneh, ko smo se neprosto-voljno mudili v spitzberškem zalivu, zahvaliti samo »Krasinu«.

Prišla je ura ločitve. Dne 3. avgusta popoldne smo dvignili sidra; trikrat je zatulila sirena na ledolomilcu, trikrat naša; godba na krovu »Monte Cervanta« je zaigrala internacionalo in nato nemško himno; še zadnji pozdravi, klici in mahanje z robci z ladje na ladjo in globoko ganjeni smo se ločili od vrlih pomočnikov v sili.

S polno silo nas je vodil »Krasin« do Hammerfesta, kjer je nemška komisija ugotovila, da smo sposobni za oceansko pot in tako potrdila izbornost ruskega dela. Ko so se naši ljudje zjutraj dne 6. avgusta prebudili in se začeli ozirati po »Krasinu«, je bil naš rešitelj

že davno zopet na poti; kajti ni še izpolnil vseh svojih nalog. Takoj ko ga popravijo, bo pohitel zopet na visoki sever, da poišče še zadnjo Nobilevo skupino in Amundsena.

Kam je izginil »Greater Rockford«?

Letalca Hassel in Cramer, ki sta startala te dni blizu Chicaga v letalu »Greater Rockford« na polet Chicago — Cochrane v Kanadi — Grenlandija — Islandija — Stockholm, nista dospela na cilj, marveč sta ponesrečila nekje na Grenlandiji ali v njeni bližini. Na potu je že več pomožnih ekspedicij s šestimi ladjami, da poiščejo letalca.

Neprijeten doživljaj holandskega časnika

Holandski časnika van Hoggendorf je odpotoval kot poročevalec nekega velikega rotterdamskega lista na Spitzberge, da bi prisostvoval dogodkom Nobileve ekspedicije. S seboj je imel Hoggendorf nezadostne zemljevide in tako se je izkrcal namesto na Spitzbergih na otoku Nade. Prepozno se je zavedel svoje zmote in tako je ostal sam samcat na docela neobljudenem otoku brez živeža, brez orožja in vsake druge opreme.

Srečen slučaj je privedel te dni mimo otoka Nade norveško ladjo »Mihael Saro«, ki išče Amundsena. Ko je pristala, so našli na obali Hoggendorferjevo pismo, v katerem poroča o svojem položaju in prosi pomoči. Obenem so opazili tudi po obalnih skalah naslikane velike črke SOS! Vendar se moštvo ladje »M. Saro« kljub vsemu iskanju ni posrečilo najti Hoggendorfa.

Sele posadka neke norveške motorne ladje, ki je otok sistematično preiskala, je našla Hoggendorfa napol sestradanega in duševno skrajno pobitega, ravno ko se je pripravljala, da se v slabem čolnčiku, ki si ga je sam napravil, zaupa valovom.

Zavarovanje proti tatovom in izkušnjavam

Mnogi poslovni ljudje: trgovci, blagajniki, inkasanti, dalje ljudje, ki prihajajo z večernimi vlaki z dežele v mesto in razni drugi ljudje so prisiljeni, nositi na sebi čez noč večje denarne zneske, ker so banke že bile zaprte, predno so mogli dovršiti svoje posle. Premnogokrat se zgodi, da te ljudi v nočnih zabaviščih premeta izkušnja ter zaigrajo ali drugače zapravijo velike vsote svojega ali tujega denarja. Tudi žepni tatovi vedno preže na svoje žrtve. Sedaj je Londonska banka uvedla novost, ki naj vsemu temu odpomore: to je bančni safe ali predal, v katerega more vsak tudi ponoči in ob nedeljah in praznikih vložiti svoj denar. Ta nova ustanova bo prišla prav tudi ravnateljem gledališč, restavracij in drugih nočnih zabavišč, ki bodo mogli po zaključku takoj shraniti svoj denar na varno.

Kdaj najlažje delamo?

Vsak ve iz lastne izkušnje, da človeku delo ne gre vedno enako izpod rok, niti ročno delo, a kaj šele duševno. Ob nekem dnevnem času vsak najlažje in najboljšo dela; toda niti dva se v tem pogledu ne strinjata. Mnogi hvalijo rano uro kot zlato uro tudi za duševno delo, drugi pa so nasprotno zjutraj najmanj razpoloženi in sposobni za tako delo. Nekateri delajo najlažje dopoldne, drugi popoldne in še drugi v večernih urah. Psihologi vsekakor soglasno trdijo, da so jutranje ure za duševno delo najugodnejše.

Na univerzi Connel v Ameriki je neki psiholog predložil velikemu številu dijakov vprašanje, kdaj najlažje študirajo. Odgovori so izpadli naslednje: 66 dijakov se je izjavilo za jutranje ure, 6 za popoldanske, 39 za večerne. Poprečni dijak, pravi omenjeni psiholog, začne delati ob 8. uri, je med 9. in 10. uro najjasnejše glave, po 11. uri se čuti nekoliko utrujenega in je popoldne zelo zdelan. Delo, ki ga opravi med 3. in 5. uro popoldne, je srednje dobro. Po večerji se duševne moči zo-

James J. Davis, delovni minister Združenih držav Severne Amerike, ki je te dni došel v Berlin.

pet požiwe, a pozno zvečer zopet popuste. — Ravno tako se je tudi večina dijakov v Wisconsinu izjavila za jutranje ure kot najboljše.

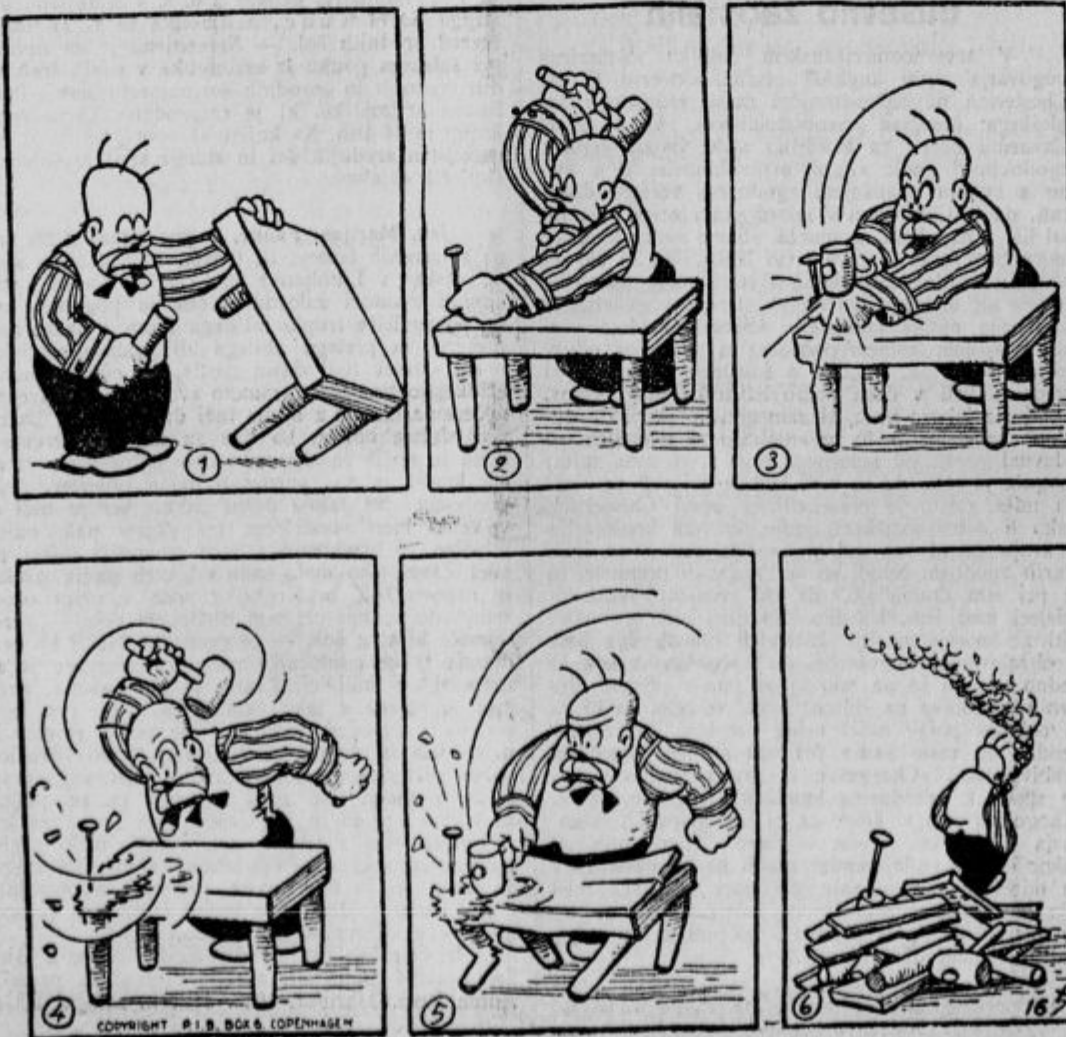
S tem vprašanjem se je pečal tudi neki nemški psiholog in prejel od nekaj sto oseb naslednje odgovore: 182 se jih je izjavilo za jutranje ure, 133 za večerne, 6 za popoldanske, a 28 jih je izjavilo, da delajo ob vsakem dnevnem času enako dobro.

Veliki možje so večinoma delali ob jutranjih urah, popoldne le redki. Tako so delali največ zarana Pope, Scott, Thackeray; nasprotno so pa delali Balzac, Byron, Quincey, Schiller najraje v nočni tihoti. Plato, Goldsmith in Rousseau so uporabili za delo pozne nočne in prve jutranje ure. Reats, Bulwer-Lytton, Hordsworth, Shelley, Longfellow in Petrarca so mogli ob vsaki uri enako lagodno delati. Da ljubijo tihe nočne ure predvsem pesniki in pisatelji, je povsem umljivo, saj je fantazija tedaj, ko utihne in izgine v noči realizem dneva, najbolj mogočna.

Ponarejen denar boljši od pravega

V Španiji imajo dvoje vrste srebrn denar: prave durose in pa Duros Sevillanos, ki so ponarejeni. Pred temi sevillanci posebno tujec ni nikoli varen. Njih zgodovina je naslednja: Pred približno 25 leti so se pojavili v prometu ponarejeni duros. Zli jeziki so govorili, da jih kuje neki znan politik in da se nahaja tovarna v Seville; zato so jih imenovali Duros Sevillanos. Novci so bili izvrstno ponarejeni in so vsebovali več srebra nego pravi duros. Sevillanci so v takih množinah preplavljali deželo, da so postali prava javna nadloga, ker jih nestrokovnjak sploh ni mogel ločiti od pravih. Stvar je prišla pred parlament, ki je sklenil, da naj Španska banka na vseh svojih poslovnih mestih zamenjuje sevillance za prave durose proti polni vrednosti. Tako so tik pred svetovno vojno zamenjali za 50.000.000 pezeta. Kljub temu je pa ostalo v prometu še precej sevillancev, ki jih domačini radi izgrajo v roke tujcev. Vendar to ni nikaka nesreča, ker se jih more vsak brez posebnih ovir znebiti. Na poštah uradih jih sicer ne sprejemajo, pač pa v bankah, hotelih, trgovinah itd., in to proti polni vrednosti.

Gospod Modričan sam svoj mizar

Gospodarstvo

Naša hmeljska trgovina

V soglasju s stremiljenjem gremija trgovcev v Celju je priporočilo Hmeljarsko društvo hmeljarjem, naj zahtevajo od vsakega nakupovalca legitimacijo, da se odpravi šušmarjenje raznih neodgovornih prekupevalcev s hmeljem. Po vseh javnih lokalih, na vseh oglih visijo tozadevni lepaki Hmelj. društva. Kupčija se je začela, a zastoj zahteva hmeljarji legitimacije, ker jih nakupovalci ali nimajo ali imajo pa stare lanske legitimacije, ki pa nimajo za letošnji sezono niti kakor veljave. Tako ima neredno kupčevanje priložnost, da se posebno v začetku kampanje razširi pri tlači cene s beganjem hmeljarjev širše tatarske vesti o stanju cen.

Ker bomo pristigli imenoma ožigosati vsak slučaj neredne, našim gospodarstvom interesom škodljive trgovine, prosimo gremij trgovcev v Celju, naj nemudoma izda legitimacije nakupovalcem, priporoča svojim članom v hmeljski trgovini skrajno korektnost, ter naprosi oblast, da potom žandarmerije stalno kontrolira nakupovalce, kot je to na Češkem že dolgo običajno. Apelliram pa tudi na hmeljske trgovce, naj pomislijo če je čezmerno tlačanje cen v njihovo korist. Večina ima na deželi trgovine mešanega blaga. Jasno je, da je dobiček par tisoč dinarjev pri hmeljski kupčiji zelo dvomljiv napram stotisočnem, ki jim gredo pri drugi trgovini v izgubo vsled slabe kupovalne moči hmeljarjev. Bodite resni posredniki med inozemskimi kupci in hmeljarji s stremiljenjem dvigniti naše gospodarstvo! Njega pasivnost je tudi vaša pasivnost!

—K—

HMELJSKA TRŽIŠČA.

Zalec, 24. avgusta. (Izv.) Obiranje je v polnem teku. Obrana je približno ena četrtina nasadov. Donos je povprečno za 25 odstotkov nižji kakor lansko leto. Inozemski kupci, ki so tu v lepem številu, so pregledovali včeraj in danes do sedaj posušeno blago in so s kakov stjo prav zadovoljni, ker posvečajo hmeljarji vso skrb pozornemu spraviljanju. Barva je brezhibno zelena kot že dolgo ne. Mala začetna naročila se krijejo gladko po 30—32 Din, večje množine po 35 Din za kg. Po cenitvah iz producentskih krogov je bilo prodanih danes do 250 stotov, skupaj dostoj okoli 700 stotov. Ker so tako v Nemčiji kot v Českoslovaški začeli uprav z obiranjem, se kupčija na svetovnih tržiščih ni razvila, je razpoloženje v pričakovanju donosa obiranja in kvalitete mirno. Te dni pridejo na svetovni trg tudi pošiljke našega hmelja.

Nürnberg, 24. avgusta. (Tel. Slov.) Dovož 16 bal novega hmelja, 16 bal prodanih. Hallertauer Siegel in virmenberški po 240 mark. Starega hmelja je bilo prodanih 10 bal, tržni hmelj po 85 mark, Hallertauer po 90 mark.

Vzorčno premovanje v Spitališču pri Konjicah se vrši 11. sept. 1928 ob 9. uri za rodovniški živino tamkajšnjega živinorejskega odseka. Ob tej priliki bo napredaj tudi nekaj mlade živine murbodenske pasme.

Mariborski svitniki sejem dne 24. t. m. Pri-gnanih 243, prodanih 176. Cene: 5—6 tednov stare 100—125, 7—9 tednov 180—225, 3—4 mesece 350 do 440, 5—7 mesecev 460—500, 8—10 mesecev 550 do 650, eno leto 1000—1300. Kg žive 10—1250 in kg mrtve teže 16—18 Din.

Dobave. Ravn. drž. žel. gradbeni oddelek v Ljubljani sprejema do 31. avgusta t. l. ponudbe glede dobave 100 komadov hrastovih pragov za izolirne spoje, 60.000 kg portland-cementa, raznega lesa in lesenih spojk za tračnice. — Delavnica ravn. drž. žel. v Mariboru sprejema do 30. avgusta t. l. ponudbe glede dobave 3000 m² kisika; do 1. septembra t. l. glede dobave 150 ton kovaškega koksa. — Ravn. drž. žel. v Subotici sprejema do 6. sept. t. l. ponudbe glede dobave signalnega materiala. — Ravn. drž. rudnika v Kreki sprejema do 8. sept. t. l. ponudbe glede dobave oblek za ognjegase. — Ravn. drž. rudarskih podjetij v Sarajevu sprejema do 12. sept. t. l. ponudbe glede dobave strokovnih knjig. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 31. avgusta t. l. pri Komandi Dravske div. obl. v Ljubljani glede dobave 400.000 kg sena in 200.000 kg slame. — Dne 10. sept. t. l. pri Intendanturi Komande Savske div. obl. v Zagrebu, dne 12. sept. t. l. pri Komandi 36. peš. polka v Varaždinu, dne 13. sept. t. l. pri Komandi 37. peš. polka v Karlovcu glede dobave živil (fižol, krompir, zelje, riž, moka, mast, olje, kis, sladkor, kava, cikorka itd.). — Dne 12. sept. t. l. pri Upravi drž. monopolov, ekonomsko odd. v Beogradu glede dobave petatnega voska,

svinčenih plomb, gumi-arabikuma, platna, moke za kuhanje škroba; dne 13. sept. t. l. glede dobave raznega papirja. — Dne 12. sept. t. l. pri ravnateljstvu drž. žel. v Zagrebu glede dobave signalnega materiala. — Dne 12. sept. t. l. pri ravnateljstvu drž. žel. v Sarajevu glede dobave pisarniškega materiala in vijakov z maticami. — Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.

Dobave. Delavnica ravn. drž. žel. v Mariboru sprejema do 3. septembra t. l. ponudbe glede dobave železne žice; do 4. septembra t. l. glede dobave zatikačev. — Ravn. drž. rudnika v Brezi sprejema do 5. septembra t. l. ponudbe glede dobave 2500 m tračnic. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 29. avgusta t. l. pri Komandi Dravske div. oblasti v Ljubljani glede dobave 650.000 kg ovs. — Dne 5., 7. in 10. septembra t. l. pri Komandah mest v Sušaku, Dolnji Lendavi, Varaždinu in Murski Soboti glede dobave kruha. — Dne 7. septembra t. l. pri Komandi Savske div. oblasti v Zagrebu glede dobave 34.000 kg moke. — Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.

Borza

Dne 24. avgusta 1928.

DENAR.

Tudi danes je bil devizni promet slab. Največ zaključkov je bilo za London, Curih in Trst. Privatno blago je bilo v devizah Trst in Newyork, drugo je dala Narodna banka. — Promet na včerajšnjem zagrebškem deviznem trgu je bil rekorden, znašal je 7,5 milj. Din. Kot posebnost moramo omeniti, da je vse zahteve po devizah krila privatna ponudba, tako, da ni bila potrebna intervencija Narodne banke. To se je zgodilo letos prvič. Ponudba je znašala še več in je bilo blago oddano v Beograd in Ljubljano.

Devizni tečaji na ljubljanski borzi

24. avgusta 1928.

	povpraš.	pon.	srednji	sr. 23. avg.
Amsterdam	2278.75	2284.75	2281.75	—
Berlin	—	1356.25	—	1355.75
Bruselj	—	791.36	—	791.45
Budimpešta	—	992.50	—	—
Curih	1094.10	1097.10	1095.60	1095.60
Dunaj	800.70	803.70	802.20	802.20
London	275.80	276.60	276.20	276.20
Newyork	56.815	57.01	56.915	56.915
Pariz	—	222.37	—	222.37
Praga	168.27	169.07	168.67	168.67
Trst	296.70	298.70	297.70	297.75

Zagreb, Berlin 1358.25, Curih 1095.60, Dunaj 802.25, London 276.20, Newyork 56.90 bl., Pariz 222.75 bl., Praga 168.625, Italija 297.625. Curih, Belgrad 9.1275, Berlin 123.75, London 25.2025, Newyork 519.35, Pariz 20.28, Italija 27.19. Dunaj, Belgrad 12.46875. Praga, Zagreb 50.30. Dinar, Newyork 1.75125, Berlin 7.32, London 2.76.

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Ljubljana. 7 odst. inv. pos. 88.50 bl., Celjska 158 den., Ljublj. kreditna 128 den., Kred zavod 170—175, Vevče 105—110, Ruše 265—285, Sešir 105 den., Stavbna 56 den. Zagreb, vojna škoda ar. 437.50—438 (437.50), kasa 438—438 (438), avg. 437—438, september 439.50—440 (439.50), dec. 450.50—451 (450.50), 7 odst. inv. pos. 88—89, agrari 54, Hipo 38.50 do 59 (58.50—59), Poljo 18—18.50 (nove 15.50), Jugo 88.50—89 (88.50), Kred. 85, Lj. Kr. 126—130, Medjun. 57.50, Nar. 6660—6700, Prašted. 980—982.50 (985), Srpska 148, Zem. 125—150, Guttman 200 do 205 (200), Slavonia 7—8 (8), Slaveks 102—105, Danica 138, Drava 450—460 (450), Sečera 485 do 490 (485), Brod. vag. 82.50, Union 240, Isis 32, Ragusea 405—480, Trbovlje 480—485, Vevče 105, Nar. šum. 16—23, Piv. Sar. 300. Dunaj. Podom. savska-jadran. 82.95, Živno 114.35, Hipo 7, Alpine 46, Leykam 9.40, Trbovlje 59.50, Mundus 172, Slavonija 1.19.

BLAGO.

Ljubljana. Les: Antene, smreka, jelka, 10 do 18 m dolžine, fko vag. meja po 320, zaklj. 1 vag.

Deske, 24 mm, konične, fko vag. naki, postaja po 490, zaklj. 1 vag. Tendence nespremenjena.

Dež. pridelki. (Vse samo ponudbe, slov. post., plač. 30 dni, dob. prompt.) Pšenica baš. nova 79—80 kg, 2%, 292.50—295, pšenica za september 305.50—307.50, za oktober 310—312.50, moka nova 0 g, bl. fko Ljubljana, plač. po prejemu 455—465, koruza 350—352.50, oves, novi za avgust 265—270, ječmen baški 70—71 kg, nov, ročelan, fko Ljubljana, plač. po prejemu po 325—327.50, rž, uzančeno blago, mlevska tarifa 300—302.50. Zaklj. 2 vagona rži. Tendence nespremenjena.

Novi Sad. Pšenica: bč. 240—242.50, gor. bč. 242.50—245, potiska 240—245, ban. par. Vršac 235 do 240, ban. 237.50, srem. 237.50—240, ječmen bč. 215—220, 255—265, pomladni 300—310, oves bč. srem. 220, ban. 215—220, koruza bč. 303—306, ban. 300—305, moka 0 g 370—380, št. 2 350—360, št. 5 330—340, št. 6 295—305, št. 7 255—265, št. 8 190 do 200, otrobi bč. 185—190, ban. 180—185, fižol 600 do 640. Promet: 18 vagonov pšenice, 20 koruze, 4 moke, 2 ovas, 2 otrobov.

Budimpešta. Tendence obdržana. Pšenica: okt. 27.84—27.92, zaklj. 27.84—27.86, marec 30.24 do 30.34, zaklj. 30.32—30.34, maj 31.03—31.10, zaklj. 31.10—31.12, rž okt. 26.22—26.30, zaklj. 26.32—26.34, marec 28.24—28.40, zaklj. 28.40 do 28.44, koruza maj 28.24—28.28, zaklj. 28.24—28.26.

Sport

PROGRAM MARIBORSKIH KLUBOV V JESENSKI SEZONI.

Letošnji jesen se bodo vršile v Mariboru zelo zanimive tekme še pred pričetkom jesenske prvenstvene sezone, in sicer: 26. avgusta SK Maribor : Villacher SV, 8. septembra Ilirija : Rapid, 9. septembra Maribor : Rapid (otvoritev Rapidovega igrišča), 16. septembra DS Leoben : Rapid, 23. septembra GAK : Rapid, 2. oktobra Primorje : Rapid, 21. oktobra Avstrija (Celovec) : Rapid. — Jesensko prvenstvo se bo torej začelo šele koncem oktobra meseca.

SK MARIBOR : SK STURM (Graz), SP RAPID : SK STURM.

Prihodnjo nedeljo in soboto bo imela mariborska publika priliko, po dolgem času videti dve dobri nogometni tekmi. Kakor je predvideno, bo v soboto in nedeljo gostoval v Mariboru Graški prvak SK Sturm. V soboto bo igral proti SD Rapidu, v nedeljo pa proti SK Mariboru.

NADALJEVANJE DRŽAVNEGA PRVENSTVA.

Sarajevski ASK je igral v nedeljo svojo prvo naknadno tekmo po suspenzu in to proti Hajduku v Splitu. Proti pričakovanju je končala tekma neodločeno 2 : 2, kar definitivno vzame Hajduku možnost, da se še povzpne pred Gradjanskoga, ako bi ta ravno zgubil v ponovni tekmi proti Haški.

MARIBOR : LJUBLJANA 7 : 5 (6 : 1).

Medmestna tekma Ljubljana : Maribor, ki se je vršila v nedeljo v Ljubljani na sportnem prostoru SK Ilirije pred razmeroma mnogobrojnimi obiskovalci, je prinesla zaslužno zmago mariborskih nogometašev. Premoči mariborskega tima je ležala v tem, da je razvil v splošnem lepšo in točnejšo skupno igro, pri tem pa pokazal tudi neprimerno več ambicije in elana kot ljubljansko moštvo. V tem srečno sestavljenemu timu so v vsakem oziru odgovarjali Unterreiter (levi branilec), Kirbiš (srednji half) in leva stran forwarda Paulin—Bertoncelj. Pa tudi ostalo moštvo je igralo solidno, tako da se more brez nadaljnega reči, da v mariborskem moštvu ni bilo izrazito slabe točke. Pri ljubljanskem timu ni bilo tako. Med igralci raznih klubov ni bilo one skupne volje in kompaktnosti, ki je potrebna, ako se hoče doseči uspeh. V moštvo so bili celo igralci, ki so igrali leno in brez interesa, prednjačil jim je v prvem polčasu desni half Zemljak. K vsemu temu se je pridružila v nedeljo skufajna indisponiranost vratarja Kreča, ki bi ob srečnejši igri sam mogel preokreniti rezultat v zmago za Ljubljano: od dobljenih 7 golov so bili gotovo trije ubranljivi. Izjemo v tem ensembu so tvorili 3 igralci: levi back Verovšek je dal iz sebe skrajno in je bil v drugem polčasu gotovo najboljši igralec na polju; zelo uspešno in požrvalno je igral mladi Jug na desnem krilu in končno je ugajal levi half Košenina s svojo enakomerno, tehnično res lepo igro. Poleg njih bi bilo omenjati morda še centerhalfa Deklevo, ki je pa imel poleg dobrih momentov tudi nemalo slabih; vseeno sta bila dva lepa gola čisto njegovo delo. Samo pol ure v drugem polčasu se je ljubljanska enajstorka povzpela do hitre in energične igre. V tem delu igre Maribor ni mogel popolnoma slediti diktiranemu tempu in rezultat se je spremenil od 6 : 1 na 6 : 4. — Sodnik Vodišek je vodil igro v prvem polčasu dobro, v drugem slabše.

Turistika

O novi poti na Mojstrovko. Konečno je nova pot na Mojstrovko iz naše strani gotova. SPD se je pričelo s to idejo baviti takoj, čim so začeli Italijani ovirati našim turistom prehod preko meje. Toda izpeljati se ta ideja ni dala tako hitro. Pred vsem je bilo treba rekonstruirati teren in najti najlažji prestop preko severovzhodne stene. Celo akcije za napravo te poti je prevzel društveni odbornik dr. Stanko Tomišek. Opetovano je že lanskono leto preplezal steno v več smereh in dognal, da je naprava poti možna. Lastnik sveta je tam bivši verski zaklad in šumska uprava je brez ovir izdala društvu dovoljenje za napravo poti. Konec junija je dr. Stanko Tomišek določil končno smer in oddal delo Janezu Vertelju p. d. Hanzi, ki je nadelal tudi pot na Prisojnik. Društvu je šla zelo na roke tudi Kranjska Industrijska Družba na Jesenicah, ki je v najkrajšem času dobavila društvu potrebne žele in kline. Nova pot je jako drzno izpeljana. Stena izgleda iz Rup skoraj nepristopna in človek si težko predstavlja, kako je sploh mogoče preko nje napraviti pot. A vendar je šlo. Pot zavije iz sedla nad Rupami vzdolž Mojstrovke nalahko navzgor po prodiščih ter vstopi v steno približno v sredini kolanje med Jerebiščem in Siemenom. Pot zavije v desno navzgor po strmi široki polici, na katero se boji navpična stena, prečka nato navpičen skalnat žleb ter zavije na skalnat greben sredi stene. Tu zavije precej daleč na levo po serpentinah, ki so izpeljane po policah in deloma po steni ter se tako dvigne precej visoko. Nato prečka ozko dolgo polico v desno, tako da pride do širokega žleba v desnem delu stene. Iz žleba zavije v levo ter po levi strani žleba po lahkem terenu na greben Mojstrovke ter po istem na vrh. Pot je ves čas skrajno zanimiva. Menjajo se stene, kamini, police in žlebovi, ves čas je krasen pogled na divje stene Mojstrovke ter proti severu na Karavanke, Koroško in Visoke Ture, proti vzhodu na Skrlatično skupino, proti zahodu pa preko grebenov na divje navpične stene Travnika in Jalovec. Opozorjamo ponovno na slavnostno otvoritev te naše najnoveše poti in vabimo vse, da se te slavnosti udeležijo. Najboljša je zveza s popoldanskim izletnim vlakom.

Radio

Nedelja, 26. avgusta.

Zagreb: 20 Prenos iz Salzburga: »Čarobna piščalka«; opera. — Praga: 18 (nemško) Vremensko poročilo, novice, nato pa arije iz Mendelssohnovega dela: »Pavel in Elija« — 19 »Čarobna piščalka« iz Salzburga. — Leipzig: 20 »Manasse«, oratorij za soli, zbor in orkester (Flegar). — Stuttgart: 15 Koncert. Uverture in arije. — 17.30 Koncert vokalne glasbe — 19 Prenos iz Salzburga. — Bern: 20 Koncert. Mozart: Divertimento št. 8 za flavto, oboe, klarinet, rog in fagot — 20.30 Koncert sopranskih solospjevov in orkestralne glasbe — 22 Orkestralna glasba. — Katowice: 21 Prenos iz Varšave: Koncert poljske glasbe. — Frankfurt: 20.30 Koncert — nato plesna glasba. — Brno: 12 Poljuden orkestralni koncert — 18 Pesmi in arije — 19 Prenos iz Salzburga. — Rim: 21 Koncert velikega simfoničnega orkestra. — Langenberg: 19.20 Pesmi o morju pri različnih narodih — 20.05 »Orlova«, opereta v 3 dej. (Granichstaedten); nato plesna glasba. — Berlin: 20.30 Pred- in medigre k modernim operetam. — 22.30 Lahka glasba. — Daventry: 21 Komorna glasba. — Dunaj: 11 Koncert dunajskega simfoničnega koncerta. — 16.15 Orkestralni koncert. Odlomki iz oper in drugo — 19 Prenos iz Salzburga: »Čarobna piščalka«, opera v 2 dej. (Mozart). — nato lahka glasba. — München: 18 »Rop iz Seraila« (Mozart) — 21 Koncertina in plesna glasba. — Milan: 20.50 »Fedora«, opera (Giordano). — Budapešt: 17.50 Vojaske koncert. — 21.50 Ciganska glasba.

Ponedeljek, 27. avgusta.

Breslau: 20.30 Vojaske koncert. — Praga: 19.10 iz Brna: Radio kabaret — 21 Koncert. — Leipzig: 20.15 Schubertove kompozicije Schillerjevih pesmi — 21 Pester spored — 22.15 Lahka glasba. — Stuttgart: 20 Obritni in njegovo življenje v glasbi in prozi. — Katowice: 20.15 Prenos koncerta iz Varšave. — Frankfurt: 19.30 iz frankfurtske opere: »Tosca« v 3 dej. (Puccini). — Brno: 19.10 Radio kabaret — 22.15 Prenos koncerta iz razstave. — Rim: 21 Lahka glasba. — Langenberg: 13 Koncert — 20.15 Rudarsko življenje v glasbi in prozi — 21.35 Pesmi in melodije iz alpskih dežel. — Berlin: 17 Koncert — 21 Zabavna glasba. — Daventry: 20 Koncert s pestrnim sporedom. — Dunaj: 11 in 16.15 Koncert 20 Komorna glasba — 20.45 Koncert mandolin. orkestra. — München: 20.20 Koncert lahke glasbe. — Milan: 20.50 Opereta. — Budapešt: 17.45 Ogrske narodne pesmi. Petje s spremljavo ciganskega orkestra.

Amerikanci, kapitalisti in lesni trgovci — pozor!

Na Gorenjskem se prostovoljno proda po zelo ugodni ceni 160 oralov arondiranega gorza in travnikov, vodna moč in kamnolom, vse tik prometne ceste in nanovo trasirane železnice. — Vprašanja in ponudbe na upravo »Slovenca« do 30. avgusta pod znakom: »Ugodna prilika 1928«.

Izurjeni oblikovalci

morejo dobiti trajno delo v neki dobri inozemski železnicar. — Prosilce prosimo, da se obrnejo pisмено pod A. M. S. 556 na Jugoslav. Rudolf Mosse, Zagreb, Zrinjevac 20.

Franc Havliček sin

elektrotehnik, Realsjeva cesta 22, prtilčje, desno, se priporoča za solidno napeljavlo novih hišnih telefonov, električnih zvoni in signalnih naprav, kakor tudi za strokovnjska popravila istih in raznih električnih aparatov. — Dopisnica zadostuje za naročilo.

Stavbno podjetje v Ljubljani išče

več polirjev

za stalno delo. — Ponudbe pod »Vesten in trezen« št. 7910, na upravo »Slovenca«.

Naznanilo javne dražbe.

V smislu sklepa okrajnega kot izvršilnega sodišča v Ljubljani z dne 23. avgusta 1928, opr. št. Nc V 118/28, se bo v četrtrek, dne 30. t. m. ob pol 10 dopoldne, soba št. 19 okr. sodišča prodalo večje število terjatev konkurzne mase Mexida, import in eksportna družba z o. z., Ljubljana, na javni dražbi, nakar se vsi interesenti opozarjajo. Ljubljana, dne 23. avgusta 1928.

Dr. Fran Novak,

kot konkurzni upravitelj.

Restavracija „Miloš Veliki“

Lastnik Miloš Bušelić

Makarska, Dalmacija

Biser Dalmacije

Najpriljubljenejša kopališča na Jadranu. Kopalna obala nad 1 km dolga. Fini morski pesek. Kopališče posejajo v sezoni mnogobrojni tužci. Dnevni pension s sobo Din 55—60. Pogled na Makarsko s kopališčem se vidi v izložbi trvdke Breznik & Fritsch trgovina z železnino, Ljubljana

Iščemo osebe po vseh mestih

kot voditelje podružnic. — Posebna izobrazba, skladišče ali prom. kapital nepotreben. — Mesečni dohodek ca. 150—200 dolarjev.

Vprašanja na:

„The Novelty Company“
v Valkenburgu (Limburg), Nizozemska

Delovodjo

za pohištvono mizarstvo

sprejme večja tovarna na Gorenjskem. Zahteva se večletna praksa, zmožnost samostojnega detajliranja načrtov za pohištvo ter popolno poznanje vseh mizarjskih ročnih in strojnih del. Nastop čimprej. Ponudbe z navedbo izobrazbe ter dosežanega praktičnega službovanja in zahtevkov plače naj se nalože na upravo lista pod št. 7920.

Lesno volno

dobavlja Barzel k. d., Zagreb, Ulica Venceslava Novaka 10. Telefon 3250. Stalna velika zaloga lesne volne.

Potri neizmerno žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom, da je naš nadvse ljubljani soprog, brat, svak in stric, gospod

FRANC HAFNER

posestnik, trgovec, mesar itd. v Mojstrani

danes v petek 24. avgusta ob pol 12 dopoldne po kratki, zelo mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče, mirno v Gospodu zaspal. Pogreb predražega pokojnika bo v nedeljo 26. avgusta ob pol 4 popoldne iz hiše žalosti Mojstrana št. 2 na farno pokopališče na Dovjem. Sv. maše zadušnice se bodo darovale v domači župni cerkvi. Predražega pokojnika priporočamo v molitev in blag spomin. Mojstrana, dne 24. avgusta 1928.

Žalujoča soproga in vsi ostali sorodniki.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglaševanje strogo trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din.

Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 2 Din. Vsak oglas treba plačati pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovarjamo le, če je priložena znamka. Ček račun Ljubljana 10.349. Tel. št. 23-28.

Službo dobe

Učenka
predpisano šolsko izobrazbo, dobrih krščanskih staršev ter doma stanujoča, se sprejme za modno trgovino v Ljubljani. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 6973.

Elektromonterja
s strokov. naobrazbenostjo, krščanskega naziranja in samskega stanu, iščemo. Ponudbe pod št. 7805 na upravo Slovenca.

Vajenka
se sprejme v prodajalni slaščičarne Voltmann — Ljublj., Prešernova ulica.

Strugarskega vajenca
krepkega, sprejme Franc Rojina, Kolodvor, ul. 8.

Dekla
pridna, se sprejme takoj na manjše posvetstvo. Iv. Mrhar, Stanežiče, št. Vid nad Ljubljano.

Prodajalko
se takoj sprejme, katere ima obrtni list za trgovino z mešanim blagom. Biti mora poštena, pridna, z dobrimi spričevanji. — Ponudbe je poslati pod »Ugodno« upravi Slov.

Fotograf. učenca
samo od 13.—15. leta, s primerno šol. izobrazbo, ki bi poleg slovenskega znal tudi nekaj nemške, sprejem. Sinovi železničarjev imajo prednost. Hrana in stanovanje v hiši. — Atelje Weiss, Polzela, Sav. dolina.

Službe isčejo

Manufakturstinja

starejša moč, vsestransko izveščana, zmožna samostojnega vodstva, išče primerne mesto. — Cenjene ponudbe prosim pod značko »Prva moč«.

Primorka

zmožna perfektno italijansko, izveščana v lesni trgovini, bi želela stopiti v službo pri kakšni lesni trgovini, event. bi sprejela tudi službo vzgojiteljice pri kakšni boljši družini. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7634.

300 Din
nagrade dobi tisti, ki mi preskrbi mesto šoferskega vajenca, oziroma praktikanta. — Zahtevajte naslov pri upravi Slovenca pod št. 7781.

Trgovska pomočnica
z dežele, začetnica, izučena tudi strojnega pletilstva ter vajena v gospodinjstvu in šivanju, želi službe. Ponudbe pod »Vestna« št. 7740 upravi Slovenca.

Prodamo

Narodna noša
lepa, se proda. Izve se pri Mariji Kurnik, Pražakova ul. 3/II, Ljubljana.

Proda se:
sobna kredenca, pisalna miza, umivalnik in dvoje sobnih omar. Slaščičarna Voltmann, Ljubljana, Prešernova ulica.

Dve kozi
prave švicar. pasme, dobri mlekarici, proda Bizovičar, Zgor. Šiška 78.

Pletilna stroja
8/60, 8/40, dobro ohranjena, prodam. Kupec dobi stalno delo. — Naslov pove upravo Slovenca pod št. 7884.

Lepo spalnico
malo rabljeno, trd les, zofa, 6 stolov, vse tapetirano z modrim plišem, mizo, zložlj. za 12 oseb, in kuhinjo, ugodno prodam. Ogleda se ves dan na Bregu 18, I. nadstr.

Transportnih sodov
šest komadov, od 6—800 litrov, in en ležalni jako lep sod s 1700 lit. vsebine, prodam po nizki ceni. Vsi so obdani z vinskimi kamnom. Pojanila Dr. Zarnika cesta 19 v Ljubljani.

Dve spalnici
iz hrastovega lesa, politirani, kompletni, postavljeni v Ljubljano ali na kolodvor, prodam po 5000 Din. Ogleda se pri Josip Štolfa, mizarstvo, Krašnja, p. Lukovica p. Domžalah.

Prodaja vina

Večje množine zajamčeno naravnih VIN prodaja Ravnateljstvo nadbiskupskih dobara, Zagreb, Vlačska ulica 75.

Pohištvo
dobro ohranjeno, se cenovno proda. — Ivan Hrovat, Tavčarjeva ul. 1, IV. nad.

Žrebe
6 mesecev staro, zdravo, dobro in lepo raščeno, čistokrvne pasme, se prodajo. Poizve se pri gradbenem podjetju G. Tonies, Ljubljana, Dunajska cesta 25.

Stanovanja

Abonenti
na dobro domačo hrano se sprejmejo na Medvedovi cesti 27, Ljubljana.

Stanovanje
se odda mirni družini brez otrok. — Maribor, Stritarjeva ulica 25.

Dijaki

Dijakinjo
v fino in vestno oskrbo, samo iz boljše hiše sprejme dobra rodbina v Ljubljani. — Na željo nemške konverzacija. Pisma pod šifro »Dobra vzgoja« na upravo lista.

Dva dijaka
sprejemam na stanovanje in hrano. V bližini je realka in tehn. sred. šola. Električna razsvetljava. Naslov pove oglašni oddelček Slovenca pod 7860.

Dijak
se sprejme na stanovanje pod stroгим nadzorstvom. Naslov v upravi št. 7865.

Dijakinja
poštene družine se sprejme v svo oskrbo. Naslov: Marija Simonič, Maribor, Cankarjeva 15, dvorišče.

Vnajem

Večje skladišče
(šupe, hlev, pisarna, telefon) za glav. kolodv. tik Dunajske ceste, se odda v najem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7846.

Pouk

Učiteljica poučuje
francosčino, nemščino in angleščino ter prevzame tudi korespondenco v tujih jezikih. — Naslov pove uprava Slov. pod št. 7817.

Posvetstva

Lepa parcela
(800 m²) — ozir. polovica parcele — ob Streliški ul. nasproti gostilne Turk — naprodaj za 100 ozir. 50 tisoč dinarjev. — Naslov pove upr. Slov. št. 7858.

Razno

Zičnati posteljni vložki
najceneje pri tvrdki Fr. Stupica, Ljubljana, Gosposvetska 1.

Volna in bombaž
za strojno pletenje in ročna dela, dobite po najnižjih cenah pri PRELOGU, LJUBLJANA Stari trg 12 - Zidovska 4.

Klavirji prvih svetov. znamk
ALFONZ BREZNIK Ljubljana, Mestni trg 3

Na manjši obroki
Zaloga in izposojevalnica najboljših klavirjev, pianov in harmonijev. Steinway, Bösendorfer, Förster, Hübel, Hofman, Original Stingl. Ponravila in naglasovanje najcenejše. — Najboljše izbira vseh ostalih glasbenih instrum. in strum.

Salda-konte

STRACE - JOURNALE
ŠOLSKE ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIZICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH
KNJIGOVÉZNICA
K. T. D.
V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
II. NADSTROPJE

Halo! Preste

specijalne kakovosti, izredno finega okusa, ki ostanejo tudi po več mesecih enako užitne kot prvi dan, nudi v vsaki količini pekarna Jakob Lopan v Celju, Kralja Petra cesta.

Pšenično moko
najboljših mlinov nudi največje vabljivosti žita in mletskih izdelkov
A. VOLK, Ljubljana
Resljeva cesta 24.

KLOBUKE

modno blago in telovadne potrebščine priporoča trg. »Pri AMERIKANCU« Ljubljana Stari trg 10

Otomane

v različnih vzorcih, po 550, 600 in 680 Din. otomanska pregrinjala, modroce itd kupite najbolje. — Rudolf SEVER, tapetništvo, Marijin trg 2.

Pazite na obleke

ker si veliko veliko lahko prihranite, če jo daste čistiti in barvati v kemično pralnico, kjer je cena najnižja in najbolj solidna postrežba.

Anton Boc

Ljubljana
Selenburgova ulica 4.
Tovarna: VIC - GLINCE

Javna dražba

posestva na Selu št. 16 pri Zerovnici na Gorenjskem (vl. št. 121 k. o. Zabreznica) se vrši

dne 28. avgusta t. l. ob 9. uri dopoldne

na licu mesta. Najmanjši ponudek znaša Din 334.223.33.

Posestvo leži v zdraviliškem kraju, kamor je vsako leto večji dotok tujcev, ob glavni cesti Ljubljana—Jesenice, 10 minut oddaljeno od železniške postaje Zerovnica. Obstoji iz enonadstropne zelo dobro ohranjene hiše, obširnega gospodarskega poslopja ter in posebej zidanega čebelnjaka in ledenice, z zelo velikim dvoriščem in zasajenim vrtom. V pritličju so tri gostilniške sobe z vsemi pritliklinami (2 kleti, kuhinja in jedilna shramba) in letnim salonom; v prvem nadstropju pa je 8 sob ter v podstrešju 2 sobi. V gospodarskem poslopju je zelo velika vinska klet (do 5 vagonov vina), zelo veliko, obokano skladišče, prostor za pisarno, in v prvem nadstropju 2 sobi z verando. V ledenici je prostora za 130 voz ledu. Kanalizacija, zračilniki itd. — K posestvu spada 5 njiv ter več travnikov in se morejo rediti 3 krave, 1 konj in 4 prašiči. — Sadni vrt z okoli sto drevesi najzlahnejšega sadja. Zelo obsežna kultura špargljev. Posestvo je pripravno predvsem za tujski promet, dalje za vsake vrste obrti ter vsled svoje obsežnosti tudi za manjšo tvornico. Ima lasten vodovod, v gori zajet studenec, speljan na dvorišče po svinčenih ceveh. Vsa poslopja imajo električno razsvetlavo ter so s škrljem krita. — Kupei se vabijo.

Direkcija državnih železnic, Sarajevo

Direk. št. 26.064/28.

Razpis

Gradbeni oddelek Direkcije državnih železnic v Sarajevu razpisuje ta natečaj za izpolnjenje izpraznjenih mest, in sicer:

- A) Gradbenega inženjerja-referenta za nova in dopolnjevalna dela.
- B) Gradbenega inženjerja-referenta za doljnji ustroj.
- C) Inženjerja-geometra kot referenta za merjenje.

Splošni pogoji za nameščenje so:

1. Da je reflektant državljani kraljevine S. H. S.
2. Da je opravil vojaško dolžnost.
3. Da je sposoben za prometno službo. To mora dokazati s potrdilom železniških zdravnikov.

Posebni pogoji so

za izpolnjenje mesta pod:

- A) Da ima najmanj dvoletno prakso v delih v projektiranju železniških tirov, razširjenju postaj, trasiranja, proračunavanja investicijskih del in projektiranja gradenj iz armiranega betona.
- B) Najmanj dveletno prakso v gradnji železnic in cest.
- C) Najmanj dveletno prakso kot geometer.

Lastnoročno pisane prošnje, predpisano taksirane, z vsemi potrebnimi dokumenti (kot krstni list, domovnica, vojni potrdilo, šolsko izpričevalo, navstveno izpričevalo, poročni list, potrdilo o prejšnji službi in zdravniško izpričevalo) morajo reflektanti dostaviti Direkciji državnih železnic, Sarajevo, gradbeni oddelek, najkasneje do 20. septembra 1928.

Sarajevo, 20. avgusta 1928.

Za ravnatelja: St. Milković.

Zahvala

Za izraze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli ob prerani smrti našega nadvse ljubljenelega soproga, očeta, starega očeta in tasta, gospoda

IVANA PIPANA

posestnika

za poklonjeno cvetje in vence, kakor za nadvse čaščeče spremstvo na njegovi poslednji poti, se tem polom vsem najiskrenejše zahvaljujemo.

Ljubljana, dne 24. avgusta 1928.

Rodbini PIPAN - RAMOVŠ.

Henrik Sienkiewicz:

Na polju slave

Povest iz časa kralja Jana Sobieskega.

»Imate prav, gospod, pa zopet nimate prav. Siroti res ne bi smeli odrekati zavetišču in kos kruha. A kot razumen človek morate že vedeti, da je druga stvar izkazovati gostoljubnost, in zopet druga stvar, podpihovati k uporu zoper očetovsko oblast. Svojo najmlajšo hčerko, Tečko, imam iz sreče rad, in vendar se pripeti, da ji včasih prisolim kak udarec. No, in kaj sedaj? Če bi se od mene kaznovana k vam zatekla, gospod, mi potem tudi nje ne bi pustili vzeti s seboj, temveč bi pristali na to, da ona odloča? Premislite si, gospod... Kakšen red pa bi bil na svetu, če bi ženske hotele delati vse po lastni pameti? Še omožene, pa naj bodo še tako stare, morajo poslušati soproga in izvrševati njegova povelja, pa ne bo mladoletno dekle izpolnjevalo očetovih ali varuhovih ukazov?«

»Gospod, panna Sieninjska ni vaša hčerka, še sorodnica ne.«

»Zato pa smo podedovali varstvo nad njo po panu Pongovskem. Če bi bil pan Pongovski kaznovan dekle, vi seveda ne bi bili rekli niti besede, gospod. No, in isto velja zame in za mojega sina, ki sem mu izročil gospodarstvo v Belčončki. Kaj hočemo! Red vlada svet, in če mora človek skrbeti za red, mora imeti tudi pravico kaznovati! Sicer pa ne tajim, da je Marcian morebiti prekorajil mero: mlad je pač in vročkrven, a predvsem moramo vpoštevati, da je bila napram njemu nevhvaležna. A to je moja stvar! Že jaz vse pregledam, presodim in do-

ločim kazni, dekle pa takoj vzamem s seboj. Moje mnenje je namreč, gospod, pa brez zamere, da še njegovo veličanstvo kralj ne bi imel nobene pravice mi v tem delati kakršnekoli ovire.«

»Gospod, vi govorite kakor pred sodnijo,« je odvrnil pan Serafin, »in priznati moram, da imate navidez prav. A navideznost se prepogosto ne strinja z resnico. Nočem vam delati nobenih ovir, le odkrito vas opozarjam, da obstoji neko javno mnenje, ki vam gu svetujem vpoštevati. Ni vam niti do panne Sieninjske kot osebe, niti do varstva nad njo. Samo slutite, da bi se lahko našla pri prelazu Tvörkovskem oporoka dekletu v korist. Zato se bojite, da bi vam obenem z dekletom ne ušla tudi Belčončka. Šele pred kratkim sem čul, da je dejal neki sosed sledeče: »Če bi ne bilo te negotovosti, bi sami napodili siroto iz hiše, kajti ti ljudje nimajo Boga v srcu.« Jako težko mi je v moji lastni hiši vam praviti takšne reči, gospod, a treba je, da veste o tem.«

Staremu Kšepeckemu so v očeh vzplamtele jezne iskre, a se je vendar premagal in odgovoril mirno, samo z nekoliko drhtečim glasom:

»Človeška hudobija! Podla hudobija je to — nič več, pa še nesramet povrh. Kako? Mi da bi hoteli iz hiše napoditi dekle, ki jo hoče Marcian vzeti za ženo? Za Boga svetega, premislite vendar, gospod! Saj to nikakor ne gre vkup.«

»Tako-le govorijo: Če se izkaže, da je Belčončka njena, potem se Marcian oženi z njo, če pa ni njena — jo samo onečasti. V dušo mu seveda ne morem videti in ponavljam samo to, kar se govori, s svoje strani pa pristavljam, da je vaš sin res grozil onečastiti dekle. To trdno vem, in tudi vi, gospod, veste, da je bilo tako: saj poznate Marciana z njegovimi nebrzdanimi strastmi...«

»Marsikaj sicer poznam, a ne vem, kaj mi hočete s tem povedati, gospod.«

»Kaj hočem povedati? No, samo to, kar sem vam že povedal, gospod. Če panna Sieninjska pristane na to, da se vrne k vam, potem nimam pravice upirati se ne vaši, ne njeni volji. Če pa na to ne pristane, je ne bom podil iz hiše, kajti to sem ji že obljubil.«

»Ne gre za to, da jo napodite, gospod, nego za to, da mi jo dovolite vzeti, prav tako kakor bi dovolili, če bi bila to katera mojih hčerk. Samo za to vas prosim, da mi ne delate ovir.«

»Povem vam torej odkrito: tega ne dovolim na noben način, pa magari če poskusite s silo. V svojem domu sem jaz gospodar in če ste že vi omenili kralja, gospod, lahko tudi jaz trdim, da mi še njegovo veličanstvo ne more vzeti te pravice.«

Ko je pan Kšepecki to slišal, je tako stisnil pesti, da so se mu nohtovi zarili v dlani, potem pa je rekel:

»S silo? Baš tega se jaz bojim. Če sem jaz prišel z ljudmi navzkriž (in kdo še ni imel opravka s človeško hudobnostjo?), sem se poslužil proti njim vedno sodnje, ne pa nasilstva. To pa ni res, kar pravi pregovor, namreč, da jabolko ne pade daleč od drevesa... Včasih pade tudi daleč. Jaz sem hotel v miru poravnati vso zadevo, ker skrbim za vaš blagor in za vašo osebno varnost, gospod... Tu bivate neoboroženi in sredi gozda, Marcian pa... težko je za očeta kaj takega povedati o sinu... mi ni po vsem podobno... Sram me je to priznati, a nikakor ne morem jamčiti zanj... Ves okraj se boji njegove nebrzdčnosti in ne brez vzroka: saj se nikoli za nič ne briga, pa ima do petdeset sabelj na razpolago... Vi pa, gospod, vi... ste brez obrambe, repeto (ponavljam), in bivate sredi gozda... Zato vam svetujem, da s tem računate... Sam se bojim.«